శ్రీ మ ద్భ గ వ ద్గీ త

అనువాదకులు :

శ్రీ నిర్వికల్పానందస్వాములవారు

ఇది మూలశ్లోకములు, ప్రతిపదార్థము, ధారాళమగు అనువాదము, శ్రీధరీయ, టీకాసారము, విశేషాంశములు, సానువాదగీతాపారాక్రమము, ధ్యానమాహాత్మ్యములు సమభావాత్మకములగు ఉపనిషద్వాక్యసూచిక, వేదాంతసూత్రసూచిక, గీతాశ్లోకసూచిక, శబ్దానుక్రమణిక—ఇన్నిటితో విరాజిల్లుచున్నది.

భక్తులకు సాధకులకు మాత్రమేకాక కళాశాల విద్యార్థులకు సైతము ఉపయుక్తమయిన దివ్యగ్రంథము.

పుటలు : 58+440 (అందమయిన అష్టమ ముద్రణము) వెల : రూ 9-00

'మా దివ్యవాణి' గ్రంథమాల

నేడే కొనండి ! **పదే పదే చదవండి !!**

దివ్యావతారమూర్తుల విశ్వోపజీవ్యములైన అమృత మధుర సూక్తులు సర్వసుగ్రహము హృదయ సన్నిహితమునైన తేటతెనుగున వీనిలో అందజేయబడ్డాయి. ఇందులో ఒక్కొక్కటి నిరుత్సాహులకు ఉత్సాహప్రదం, అశాంతిసంక్షుభితులకు శాంతిదాయకం, సంశయాందోళితులకు సంశయాపనోదకం, జిజ్ఞాసువులకు పరమార్థజ్ఞాన సమర్పకం, అందరికీ శిక్షకం, సంస్కారకం, నిర్వృత్త్యాపాదకం. మువ్వన్నెల మేలి జాకెట్టుతో పాకెట్టుసైజులో చక్కని తయారింపు—

శ్రీ రామకృష్ణ ఉవాచ	0-80	శ్రీ కృష్ణవాణి	0-80
శ్రీ శారదాసూక్తి నవనీతము	0-80	బుద్ధ ఉవాచ	0-80
శ్రీ వివేకానంద శంఖారావము	0-80	క్రైస్తు సూక్తిమాల	0-80

మహమ్మదు సూక్తిమంజరి 0-80

ఇట్లు వ్రాయుడు :

మేనేజరు, శ్రీ రామకృష్ణ మఠము, మైలాపూరు, మద్రాసు - 600004.

శ్రీ రామకృష్ణ ప్రభ

సంపుటము ౩౨ ౧౯౭౫ - అక్టోబరు : రాక్షస - ఆశ్వయుజము సంచిక ౪

విషయసూచిక

కర్మయోగము

అనువాదకులు :
శ్రీ చిరంతనానందస్వాములవారు

ఇందు శ్రీ స్వాములవారు కర్మయోగ తత్త్వమును అరటిపండొలిచినట్లు విశదీకరించియున్నారు. కర్మమెటుల మోక్ష సాధనమో స్పష్టీకరించియున్నారు.

(అష్టమ ముద్రణము)

(146+8) పుటలు వెల : రూ. 4-00

భక్తియోగము

అనువాదకులు :
శ్రీ చిరంతనానందస్వాములవారు

ఆధునికుల చిత్తము నాకర్షించురీతిని, అమోఘవచనములతో, విమర్శకదృష్టితో శాస్త్రప్రమాణములతో భక్తితత్త్వమును శ్రీ వివేకానందస్వాములవా రిందు విపులముగా ప్రదర్శించి యున్నారు. మూల గ్రంథములలోని ప్రమాణవచనములును వానికి టిప్పణములును సులభశైలియందు వ్రాయబడి యున్నవి.

(ఏడవ కూర్పు)

(121+4 పుటలు) వెల : రూ. 4-00

శ్రీరామకృష్ణపరమహంస జీవిత సంగ్రహము

శ్రీ చిరంతనానందస్వామి

మహిమాన్వితమగు శ్రీ రామకృష్ణ పరమహంస జీవిత విశేషములు ఇందు రమణీయమగు శైలిలో వర్ణింపబడి యున్నవి. లోకమునకు శ్రీరామకృష్ణులు కావించిన యుపకారము వారి యుపదేశ సారముకూడ చక్కగా వివరింపబడినవి.

పుటలు : 48 వెల : రూ. 0-75

నాలుగవ ముద్రణము

గురూపదేశములు

అనువాదకులు : శ్రీ చిరంతనానందస్వామి

శ్రీ గురుదేవుని మానసపుత్రుడనబరగిన శ్రీ బ్రహ్మానందస్వామి గురుముఖము నుండి వచ్చిన యుపదేశములను యథాతథముగ గ్రహించి వానియందు ముఖ్యములగు వానిని సంగ్రహించి యాంగ్లమున రచించిరి. వాని యనువాదమే ఈ గ్రంథము. ఇందు గృహస్థులకు సాధకులకు వలయు సూక్తు లెన్నియో వివరింపబడియున్నవి.

పుటలు : 168 వెల : రూ. 2-00

తొమ్మిదవ ముద్రణము

ఇట్లు వ్రాయుడు : మేనేజరు, శ్రీ రామకృష్ణమఠము, మైలాపూరు, మద్రాసు-600004

షికాగో నగరోపన్యాసములు

అమెరికాయందలి షికాగో నగరమున జరిగిన విశ్వమత మహాసభయందు శ్రీ వివేకానందస్వాములవారు హిందూమత ప్రతినిధియై యొసగిన ఉపన్యాసముల సంపుటీకరణము !

సనాతన ధర్మోన్నతిని ప్రపంచమంతటికిని జాటిన వీ యుపన్యాసములే. మతమును గూర్చిన శ్రీ వివేకానంద సందేశామృతము సమస్తము ఇందు నిక్షిప్తమైయున్నది. హిందూ మతౌన్నత్యమును దెలియగోరు ప్రతి భారతీయుడును తప్పక చదువవలసిన గ్రంథమిది.

ప్రజ్జ్వలమగు పంచమ ముద్రణము. వెల : రూ. 1-00

శ్రీ రామకృష్ణ సూక్తిసుధ

అనువాదకులు : ఆచార్య శ్రీ నేలటూరి భక్తవత్సలముగారు

'సహజోద్గారమయిన వచనామృతము ఇట్టి గ్రంథరూపముదాల్చుట కిదే మొదలు' (ఆల్డసు హక్స్లి) అను పొగడ్తగన్న శ్రీమన్నిఖిలానందస్వాముల సంక్షిప్తాంగ్ల మూలమునకు ఇది తేటతెలుగున అనువాదము.

'గురుదేవుని స్వతస్సిద్ధజ్ఞానము, చిదానందోద్రేకప్రభవసహజసరళవాగ్ధాటి, శిశూచితామాయికత, అనిర్వచనీయప్రజ్ఞ, ఋజూపమానములు, సరసకథలు, గేయములు, పద్యములు చక్కగా అనూదితములు. (హిందూ : తేది 27-7-'58)

'అద్యతనగద్యరచయితలెల్ల మేలుబంతిగా అనుసరింపదగిన గ్రంథరాజము.'

(సన్డే స్టాన్డర్డు : తేది 16-2-'58)

'అనువాదమైనా స్వతంత్రగ్రంథం అనిపించు ధాటి గలది.' (భారతి : 7-6-'61)

'చవులూరించు చక్కని రచన.' 14-2-'58 (డాక్టరు సర్ ఎస్. రాధాకృష్ణగారు)

590+158 పుటలు వెల : రూ. 7-50

ఇట్లు వ్రాయుడు : మేనేజరు, శ్రీరామకృష్ణమఠము, మైలాపూరు, మద్రాసు-600004

‘అఖిలవిభు శరణొందుమ, యా తృణంబ యతనికృప నీదు ననుభూతి కందు వత్స’.

—శ్రీ శారదామణి.

శ్రీరామకృష్ణ ప్రభ

సంపుటము ౩౨ } ౧౯౭౫ – అక్టోబరు : : రాక్షస – ఆశ్వయుజము { సంచిక ౮

ఓం నమో భగవతే శ్రీరామకృష్ణాయ !

ప్రార్థన

శ్రీ రామకృష్ణ కర్ణామృతము

శ్రీరామకృష్ణ తవ పాదయుగాభిమర్శో బుద్ధ్యా కృతోఽపి పులకోద్గమమాతనోతి
సాక్షాత్ కరేణ విహితస్తు తదీయమర్శః కం కం ప్రదాస్యతి వికారమహం న జానే.

శ్రీరామకృష్ణ! నీ పాదపద్మముల స్పర్శనూహించిన మాత్రముననే నాకు ఆనందాతిరేకమున పులక లెగయుచున్నవి. ఇక నీవు నీ కరపల్లవముల స్పర్శచే ప్రత్యక్షముగ ననుగ్రహించినచో అది నాయందెట్టి దివ్యభావములను రేకెత్తించునో తెలియజాలకున్నానుగదా !

మహేశభావస్తవ హృద్య ఏవ మనుష్యభావస్తు తతోఽపి హృద్యః
ఆద్యే గభీరే హృదయం విషక్తం సౌమ్యే ద్వితీయే తు మనః ప్రలీనమ్.

పరాత్పరుడవగు నీ మహేశ్వరరూపము కడుమనోహరమే. కాని నీ మానవరూపము దానికంటెను రమణీయము. గంభీరమగు నీ దివ్యవైభవమునందు మహేశ్వరరూపమునందు మనస్సు నిశ్చలముగ నిలుచును. కృపాసముద్ర స్వరూపమగు నీ మానవరూపమును ధ్యానించునపుడు మనస్సు అందు కరిగిపోవును.

శ్రీ గురు సూక్తి సుధ

స్వయంకృతమైన ప్రశ్న : ఈ సిద్ధుల (అష్ట సిద్ధుల)యం దేమున్నది ?

శ్రీరామకృష్ణులు : వానియందు చిక్కుకొని మనస్సు సచ్చిదానందమున కతిదూరముగ పయనించును. ఒక కథ వినుడు. ఒకని కిద్దరు కుమారులుండిరి. పెద్దవానికి చిన్నతనముననే వైరాగ్యమావేశించినది. సన్న్యాసియై అతడిల్లువదలెను. చిన్నవాడు విద్యాభ్యాసము చేసి పండితుడును గుణవంతుడును అయ్యెను. ఆ పిదప వివాహితుడై గృహస్థధర్మములను నిర్వర్తించుటయందు నిమగ్నుడయ్యెను. సన్న్యాసులయం దొక ఆచారముకలదు. వారి కిష్టమైనచో పన్నెండుసంవత్సరముల పిదప వారి జన్మస్థలమును చూడబోవచ్చును. మన సన్న్యాసియు తన జన్మస్థలమును చూడ వచ్చెను. తన తమ్ముని భూములను సేద్యమును సంపదను ఆస్తిపాస్తులను చూచుచు అతని గృహద్వారముననిల్చి తమ్ముని ఎలుగెత్తి పిలిచెను. ఆ పిలుపు విని తమ్ముడు వెలికివచ్చి అన్నను చూచెను. చిరకాలముపిదప వచ్చిన అన్ననుచూచి అతడు మహదానందముతో అభివాదముచేసి లోనికి గొనిపోయి సరసను గూర్చుండబెట్టుకొని అనేకవిధముల నుపచరింప సాగెను. భోజనానంతరము వారనేకవిషయములు చర్చించిరి. పిదప తమ్ముడిట్లనెను. "అన్నా, ఈ సౌఖ్యముల నన్నింటినివదలి ఇంతకాలము సన్న్యాసివై తిరిగితివి. అందువలన నీవేమి పొందితివో దయచేసి నాకు చెప్పుము." ఇది వినగనే అన్న "చూతువా ! అయిన నాతో రమ్ము" అనుచు తమ్ముని దాపుననున్న నదీ తీరమునకు గొనిపోయెను. అచ్చట తమ్ముని చూచుచుండుమనిచెప్పి అన్న నీటిపై నడచి పోయి నది ఆవలిగట్టు చేరెను. అచ్చటినుండి తమ్మునివైపు "చూచితివా" అని యరచెను. తమ్ముడు పడవవాని కొక యర్ధణాయిచ్చి నదిని దాటి అన్నను చేరబోయి "నేనేమి చూచితిని ?" అని యడిగెను. అన్న "అదేమి? నేను నీటిపై నడచుచు నదినిదాటుట చూడలేదా ?" అని యనెను. తమ్ముడు నవ్వుచు "అన్నా, అర్ధణాయిచ్చి నేనును నదినిదాటుట నీవు మాత్రము చూడలేదా? ఈ పన్నెండు సుదీర్ఘ సంవత్సరములు కష్టముల పాలైనందుకు నీకు లభించినదింతియేనా ? అతి సులభముగా నేను అర్ధణాతో సాధింపగలిగినదానినిమాత్రమే నీవు సాధింపగలిగితివి." అని పల్కెను. తమ్ముని ఈ మాటలతో అన్నకు కనువిప్పు కలిగినది. అప్పటినుండి అతడు భగవత్సాక్షాత్కార సాధనయందు నిమగ్నుడయ్యెను.

స్వయంకృతమైన ప్రశ్న : సచ్చిదానందమననేమో ఎవరును చెప్పజాలరు. అందువలననే అతడు మొదట సగము పురుషుడు సగము స్త్రీ (అర్ధనారీశ్వరుడు) అయ్యెను. ఏల ?

శ్రీరామకృష్ణులు : ఏలన అతడు పురుషుడును ప్రకృతియు తానేయని చూపకోరినాడు. పిదప అచ్చటినుండి మరియొక మెట్టుదిగి పురుషుడు వేఱుగను ప్రకృతి వేఱుగను అయ్యెను.

మనస్సు సచ్చిదానందముతో నేకమగువఱకు భగవత్ప్రార్థనయు ప్రాపంచిక విధులును కొనసాగును. సచ్చిదానందమునందు మనస్సు లీనమైన పిదప అప్పుడు విధులను నిర్వర్తింపవలసిన యగత్యము ఉండదు. హాథీ పాగల్ మేరానిఠాయ్ అను కీర్తన చరణ

ముసు తీసికొనుము. కీర్తన ప్రారంభించినపుడు అన్ని పదములు చక్కగా ఉచ్చరించుచు రాగము, తాళము, శ్రుతి సర్వము అన్నియు పొరపాటులేక పాడుదురు. వీని యన్నిటి యందును శ్రద్ధతో పాడవలసిన విధమున పాడుదురు. కొంతసేపటికి మనస్సు పాటలోని భావమున కొద్దిగా లీనముకాగా హాథీపాగల్ హాథీపాగల్ అని మాత్రమే పాడుదురు. భావములో మనస్సు ఇంకను గాఢముగా లీనము కాగా హాథీహాథీ అని మాత్రమే పాడుదురు. మఱింత గాఢముకాగా పాటకుడు హాథీ అన బోయి హా అని మాత్రమే పలికి (నోరు తెఱచి యుండిపోవును).

స్వయంకృతమైన ప్రశ్న: మంచిది. ఇత డేమి సాధించునో అతడేమి సాధింపలేవో అని ఈ బాలురందఱినిగూర్చి నేనేల ఇంత ఆతుర పడుదునో చెప్పగలవా? వీరు బడిపిల్లలు మాత్రమే, నిర్ధనులు...

శ్రీరామకృష్ణులు: కారణమిది. వీరందఱు పరిశుద్ధమనస్కులు. కామినీకాంచనములు వీరి నింకను అంటలేదు. వారి మనస్సులను దైవమునందు లగ్నముచేసినచో వారు దైవ సాక్షాత్కారమును బడయగలరు. నా స్వభావము హుక్కా పీల్చువాని స్వభావమువంటిది. హుక్కాపీల్చువాడు ఒంటరిగా హుక్కాపీల్చుటతో తృప్తిపడజాలడు. అతనికి మత్తెక్కిన పిదప అతడు హుక్కా నందించుటకు మరి యొకడు మిక్కిలి యవసరము. నాకును అట్లే. ఈ బాలు రందఱిపట్లను నా కట్లే యైనను నరేను గురించి ఆత్రపడినట్లు మరియొకరిగూర్చి ఆత్రపడను. అతడు వచ్చుట రెండురోజు లాలస్యమైనచో నా హృదయము తడిగుడ్డవలె పిండబడుచున్నట్లు బాధపడును. ఇతరు లేమందురో అని తలచుచు చింతచెట్ల క్రిందికి తొలగిపోయి పెద్దగ నేడ్చెడివాడను. ఒక నాడు హాజ్రా ఇట్లనెను "నీయీ వింతస్వభావ మేమి? నీవు పరమహంస స్థితియందున్నావు. నీ మనస్సును సమాధిలో భగవంతునియందు మగ్నముచేసి భగవంతునిలో తాదాత్మ్యము నొందియుండుటమాని నరేంద్రుడేల రాలేదు? భావనాథుని కేమగును? ఇత్యాది ప్రశ్నలతో చింతాక్రాంతుడ వగుదువేల?" అప్పుడు నే నతడు చెప్పినది నిజమేననియు నేను మరల నట్లు చేయరాదనియు అనుకొంటిని. పిదప నేను ఆ చింతచెట్లనుండి తిరిగి వచ్చుచుండగా నాకు (జగన్మాతచేత) కలకత్తాయొక్క విస్పష్టమైన చిత్రము కన్నులకు కట్టినట్లు చూపబడినది. అందు జనులందఱు రాత్రింబవళ్లు కామకాంచనములందు మునిగి ఘోరముగ తపించుచున్నట్లు చూచితిని. అది చూడగనే నా హృదయమున కరుణ పొంగిపొరలినది. "ఈ జనుల శ్రేయస్సునకై నేను లక్షమడుంగు లధికముగ బాధపడవలసివచ్చినను ఎంతో సంతోషముగ నట్లు చేయుదు"నని యనుకొంటిని. నేను తిరిగివచ్చి హాజ్రాతో నిట్లంటిని. "నేను వారిని గూర్చియే చింతింతును. దానివలన నీ కేమి? దుష్టుడా!"

స్వార్థము - పరార్థము

నరునిపట్టి గోళ్లతోచీల్చి వేడినెత్తురును త్రావు అడుపులి తన బిడ్డలను రక్షించుటకై తన ప్రాణముల నర్పించును. జంకుగొంకులేక సోదర మానవులను వధించు నీచాతినీచుడును తన భార్యను బిడ్డలను సంరక్షించు నిమిత్తము ప్రాణముల నర్పించును. ఒకటి స్వార్థపరత, రెండవది స్వార్థత్యాగము. ఇట్లు బ్రహ్మాది పిపీలిక పర్యంతము ఈ జగత్తు సర్వము ఈ రెండు శక్తులకు నాట్యరంగమై యొప్పుచున్నది. జగద్వ్యాపార మంతటికిని క్రోధము వైరము స్పర్ధ పోరాటములపైని ఆధారముచేయుటకు వారికి ఏమి అధికారము కలదు? ఇవి ఉన్నవి అనుట నిజమే. కాని రెండవశక్తి పనిచేయుట లేదనుటకు ఎవనికిని హక్కులేదు. ఎవరైనను ఈ "నాఽహం" (నేను కాదనుట) ఈ త్యాగముతప్ప వేఱగు అనుకూలశక్తి యేదైన లోకమున కాన్పించుచున్నదని చెప్పగలడా? మొదటిదియు ప్రేమశక్తియొక్క వక్రరూపమే అనవచ్చును. ప్రేమశక్తియే స్పర్థకు (పోటీ) దారితీయును. నిజముగా స్పర్థకు జన్మస్థానము ప్రేమయే. దుర్మార్గమునకు నిజమగు మూలము స్వార్థరాహిత్యమే. సత్కార్యశక్తి యొక్క వక్రగతియే దుష్కర్మ. నరహత్య కావించినవాడు తన బిడ్డలపైగల ప్రేమచేతనే అది కావించియుండవచ్చును. అతని ప్రేమ జగమున గల కోట్లకొలది ప్రజలను కాదని సంకుచితమై తన బిడ్డలయందు పరిమితమై పోయియుండును. కాని పరిమితమైనను అపరిమితమైనను అది ప్రేమయే సుడీ! కావున ఈ జగత్తునకు మూలబలమై నడుపుచుండునది యే మార్గమున ప్రకటనకు వచ్చినను ఆ ఒక్కశక్తియే. ఆ అద్భుతశక్తియే స్వార్థరాహిత్యము త్యాగము ప్రేమ అనంబడును. జగమునగల సత్యమగు చైతన్యశక్తి అది యొక్కటియే.

—శ్రీ వివేకానందస్వామి.

ప్రపంచమున నిరంతరము రెండుశక్తులు పనిచేయుచుండుటను చూతుము. ఒకటి స్వార్థము, రెండవది పరార్థము. మానవుని పురోగతియంతయు స్వార్థమునే యాశ్రయించి యున్నదని యొకవాదము. మానవుడు బలవంతుడగుటకు సుఖపడుటకు ఆనందముగ నుండుటకు చేయు నిరంతర ప్రయత్నఫలితమే పురోగతియని వారందురు. పరార్థమునే యాశ్రయించియున్నదని మరియొక వాదము. బలహీనులను రక్షించుటకు సుఖపెట్టుటకు ఆనందముగ నుండునట్లు చేయుటకు జరుగు నిరంతర ప్రయత్నఫలితమే పురోగతియని వీరి యభిప్రాయము. రెండింటికిని తగిన బలవత్తరములగు కారణములు కన్పించుచునే యుండును.

స్వార్థప్రయత్నమువలననే స్పర్థలు సంఘర్షణలు ఏర్పడుచున్నవి. ఇతరులను కాదని వారు కష్టనష్టముల పాలైనను పూర్తిగ నిర్మూలింపబడినను తమ సౌఖ్యమును చూచుకొనుట స్వార్థలక్షణము. దీని ఫలితముగ తమ సుఖమున కడ్డువచ్చువారిని తొలగించు ప్రయత్నమే స్పర్థ, సంఘర్షణము. స్పర్థయే పురోగమన సూత్రమని ప్రప్రథమున జీవశాస్త్ర సిద్ధాంతమేర్పడి క్రమక్రమముగ మానవ జీవితమునందలి యన్ని రంగములకును వ్యాపించినది. ప్రస్తుతమున స్వార్థము స్పర్థ సంఘర్షణ జీవనన్యాయములుగ నిలిచిపోయినవి. వానికి 'హ్యూమన్ నేచర్' అను నొక బిరుదముకూడ నివ్వబడినది.

స్పర్థలు సంఘర్షణములవలననే శ్రేష్ఠతమమగు జీవులు వర్ధిల్లుననియు తదితరములు నశించుననియు జీవశాస్త్ర సిద్ధాంతము. కనుక

మానవసమాజమునకూడ అట్టి స్పర్ధలు సంఘర్షణలవలననే శ్రేష్ఠతముడగు మానవుడు శ్రేష్ఠతమమగు జాతి వర్ధిల్లునని తదితరములు నశించునని భావింపబడుచున్నవి. చరిత్రయంతటను ఇతర జాతులపై వివిధజాతుల యొక్క దాడులును వివిధ సామ్రాజ్యస్థాపనములు వలసరాజ్యముల యభివృద్ధి సాంస్కృతిక వ్యాప్తి మొదలగునవి ఈ యభిప్రాయమున కాధారముగ చూపుదురు.

అట్లే ఎవరి సుఖమును వారు చూచుకొనినచో ఎల్లరి సుఖమును ఫలించునని ఆర్థిక శాస్త్ర సూత్రము. ఇందును స్పర్ధవలననే శ్రేష్ఠతమమైన సంస్థ యభివృద్ధిచెంది తదితరములు నశించునను వాదము పూర్వకాలమున అత్యంతప్రాబల్యము నొందియుండినది. కాలాంతరమున ఆ సూత్రముయొక్క తీవ్రత చాల వఱకు తగ్గిపోయినను ఇంకను యజమానవర్గము కార్మికవర్గము నడుమగల స్పర్ధవలననే అనేకములగు దేశములందు ఆర్థిక వ్యవస్థ యాధారపడుటను చూతుము.

సాంఘికజీవనమునను ధనికులు బీదలు అను వర్గములు ఉన్నతవర్గములు అధమవర్గములు అను విభాగముచేతనే ఒకరి నణగద్రొక్కుట వలననే మఱొకరు అభివృద్ధిగాంచుట దైనందినానుభవము.

రాజకీయరంగమునను ప్రతి దేశమును ఏదియో యొకవిధమున ఇతర దేశములపై యాధిపత్యమును సంపాదించి దానివలన లాభము పొందుచుండును. ఇట్టి లాభము ప్రథమమున సైనికబలముతో సాధింపబడి తరువాత వాణిజ్య వ్యాపారరూపమునుపొంది ప్రస్తుతము వ్యక్తావ్యక్తమగు ఆర్థికసూత్రముల ద్వారా సాధింపబడుచునేయున్నది.

సర్వమానవ సౌభ్రాతృత్వమును బోధించు మతములు సైతము ఒండొంటితో ఘర్షణపడుచు ఒకమతము ఉన్నతము మరియొక మతము ఆటవికము అనాగరికము అనుచు ఇతర మతములను హీనముగ చిత్రించుచు తమ మతముయొక్క ఉత్కృష్టతను నిలువబెట్టుకొన యత్నించును.

ఇట్లు వివిధరంగములయందు స్వార్థప్రయత్నమే జీవనన్యాయమనియు పురోగతి దానివలననే సాధ్యమనియు సామాన్యముగ నేర్పడుచుండ మానవసమాజమున పరార్థప్రయత్నమే సర్వవిధముల పురోగతికి మూలకారణమై యున్నదని చెప్పుటకును ఆధారములు గలవు.

దాడులుచేసి సామ్రాజ్యములు స్థాపించిన దేశములెన్నియో కాలగర్భమున కలిసిపోగా అందఱిచేతను దాడి చేయబడి ఏయొక్క దేశముపైనను దాడిచేయని భారతదేశము ఇంకను వర్ధిల్లుచునేయున్నది. సకలదేశీయులును ఇందు ఆదరమును పడయుచునే యున్నారు.

పారిశ్రామిక ఆర్థికరంగములందు ఎవరి సుఖమునువారు చూచుకొనుచుండిన కాలమున, ధనికులు పేదలను ఏ ఇతరవస్తులవలెనే నిష్కరుణముగ వాడుకొనుటనుచూచి సహింపలేని కరుణాళువులగు మహాత్ముల హృదయపరితాపమువలననే కార్మిక సమాజమునకు ప్రప్రథమమున హక్కులు కలుగుట క్రమక్రమముగ పారిశ్రామిక వర్తకవాణిజ్య సమాజములందు కార్మికులు యజమానుల నడుమను ఉత్పత్తిదారులు (Producers) వినియోగదారులు (Consumers) నడుమను స్పర్ధ, వైషమ్యముల ప్రభావముతగ్గి పరస్పర సహకారమే పురోభివృద్ధికి పరస్పరాభ్యుదయము

నకు ఆవశ్యకముగ గుర్తింపబడుటను గమనింతుము.

వైజ్ఞానికరంగమున లూయీ పాశ్చర్ మేడమ్‌క్యూరీలవంటి శాస్త్రవేత్తలెందఱో తమ జీవితములను మానవాభ్యుదయమునకై యను ఋణమును ధారవోయుటను గమనింతుము. సాంకేతికరంగమున యంత్రశక్తి ఆవిరిశక్తి మొదలగునవన్నియు మానవప్రయత్నమును సులభతరముచేయుటకై ఆయా శాస్త్రవేత్తలు తమ సుఖమును నిరాకరించిచేసిన ప్రయత్నముల ఫలితములే.

సాంఘికజీవనమునను ఆయాకాలములందు మహాత్మాగాంధీ అబ్రహాములింకన్ వంటి మహితచరితు లరుదెంచి చరిత్రను నూతన మార్గము త్రొక్కింతురు.

అట్లే రాజకీయరంగమునందును విశ్వ మానవ కల్యాణమును దృష్టియందుంచుకొని దానిని సాధించు ప్రయత్నముననే జీవితములు గడపిన నెహ్రూ కెన్నడీలవంటి రాజకీయ వేత్తల విశాలదృక్పథమువలననే నేడు అంతర్జాతీయ సంబంధముల కొక గమ్యము దారి దొరకినది.

మతజీవితమునందును బుద్ధుడు క్రీస్తు మొదలగు మతకర్తలందఱు ముఖ్యముగ విశ్వమానవ కల్యాణమునకే యత్నించుటను మనము కనుగొనగలము. కాలక్రమమున వారి యనుయాయులకట్టి విశాలదృక్పథము లేకపోవుటచే సంకుచితత్వమువలన ఇతర మతములతోడి ఘర్షణ లేర్పడినవి. వానిని సమయజేసి విశ్వమానవ సౌభ్రాతృత్వమును నెలకొల్పుటకే మరల శ్రీరామకృష్ణపరమహంస వివేకానందాదు లరుదెంచి ఏరూపమున చెప్పబడినను మతములన్నిటి పరమార్థమును ఒకటియే యనియు వారివారి యభిరుచుల కనుగుణముగ వివిధమార్గములైన మతభేదము లేర్పడినవనియు ప్రబోధించుచున్నారు.

మానవచరిత్రయందు ప్రతిరంగమునను ఇట్లు ఒకవంక స్వార్థశక్తి మఱొకవంక పరార్థశక్తి పనిచేయుచుండుట కన్పించును.

నిజముగ నిట్టి విరుద్ధశక్తులున్నవా యని పరిశీలించినచో స్వార్థము పరార్థములందు నిజముగ ప్రకటితమగునది ప్రేమశక్తియేయనియు పరిమితమై ఇతరులపట్ల విరోధము నేర్పరచుకొను ప్రేమ స్వార్థమనియు అపరిమితమై యెల్లర సౌభాగ్యమును కాంక్షించు ప్రేమ పరార్థమనియు అవగతము కాకమానదు. కనుక స్వార్థప్రయత్నమువలన సాధింపబడిన పురోగతి కాని పరార్థప్రయత్నమువలన సాధింపబడిన పురోగతి కాని నిజమునకు ప్రేమవలననే, సంకుచితము విస్తృతము అగు ప్రేమవలననే, సాధింపబడినదని యేర్పడుచున్నది. కాగా సంకుచితమగు ప్రేమవలన కొందఱసౌఖ్యము సాధ్యమైనను పలువుర దుఃఖము సంప్రాప్తమగుచుండగా పరార్థమువలన కొందఱ 'దుఃఖము'వలన అనేకుల అభ్యుదయము సాధ్యమగుచున్నది. ఇతరుల అభ్యుదయమునందు ఆ 'దుఃఖము' దుఃఖముకాక నిజమైన సౌఖ్యముగ ఆత్మతృప్తిగ సార్థకజీవనముగ నెగడుచున్నది.

ఇట్టి దృష్టితో చూచినపుడు ఎల్లరయందుండు ప్రేమశక్తిని ఉద్దేశపూర్వకముగ ప్రయత్నపూర్వకముగ అభివృద్ధిచేసికొనుట తప్ప మానవాభ్యుదయమునకు వేఱొక నిర్దుష్టమైన మార్గముకలదా!

భారతీయ సంస్కృతి

హరిహరదాసు

మానవులు తమ జీవితమున కేర్పరచుకొను విలువలను సంస్కృతియందురు. ఇది మానవుని మనస్సంబంధమైన వ్యాపారములందు ప్రకటితము లగుచుండును. మానవుని జీవనగమ్యము దాని సాధన విధానములతో మొదలై సంగీతము సాహిత్యము నాటకములు బుఱ్ఱకథలవఱకు ఈ సంస్కృతి ప్రతిఫలించుచునే యుండును. అనగా సమాజమున గల మానస్వతులైన మేధావులు ఉత్కృష్టములగు విలువలను నిర్ణయించి సమాజమున గల అతి సామాన్యులగు మానవులకును వాని నేదియో యొక మార్గమున నందజేయుదురు. సజీవమగు సంస్కృతి ఇట్లు మానవ సమాజమున ఆమూలాగ్రము వ్యాపించి యుండును.

ఇక ఆ విలువలను ప్రకటించుట, వాని యన్వేషణలో సాధింపబడు విషయములు, వాని యనుభవము, అనునవి మూడును కలిసి నాగరికత యనిపించుకొనును. సాధారణముగ నాగరికతయే పై మార్పులకు కన్పించుటచేతను సంస్కృతిపరిశీలనము చేయు శక్తి తీరిక జనసామాన్యమునకు లేకపోవుటచేతను ఒక నాగరికత మరియొక నాగరికతపై ప్రభావము చూపుచుండును. కాని సమాజమున నున్న ఉత్తములు సంస్కృతివిచారము చేయుచునేయుండుట వలన క్రమముగ కాలము గడచుకొలది ఉత్తమతరమగు సంస్కృతి ప్రచురమై ఇతరమగునది జనసామాన్యము చేతకూడ త్యజింపబడుచున్నది.

మానవసమాజము విస్తృతమగు కొలది వివిధసమాజములకు సంపర్క మేర్పడు కొలది ఈ నాగరికత సంస్కృతుల సమ్మిశ్రమము గాఢమై సమాజము లందలి సర్వోత్కృష్ట మానవులచేత ఉత్తమోత్తమ మగు సంస్కృతి స్వీకరింపబడుచున్నది. అటుపిదప అది జనసామాన్యము వఱకు వచ్చుటకు కాలము మాత్రమే వ్యవధానము.

ఈ విషయమును మనసునం దుంచుకొని భారతీయసంస్కృతి ఎట్టిదని విచారణ చేయగా:

భారతీయుల జీవితవిలువలను వారికి పరమ ప్రమాణములగు వేదములు ప్రకటించుచున్నవి. అహం బ్రహ్మాస్మి తత్త్వమసి అయమాత్మా బ్రహ్మ ప్రజ్ఞానం బ్రహ్మ అను మహావాక్యములు ప్రకటించుచున్నవి. ఉత్తమాధికారులకు అనగా మిక్కిలి మేధావంతులకు వైరాగ్యశీలురకు ఈ మహావాక్యములలో నేదొక్కటియైనను ఒక్కసారి మాత్రమే ఉపదేశింపబడినను అది వారి జీవనగమ్యమును సాధించునదై యున్నది. అంత మేధాశక్తి అంత వైరాగ్యము లేని వారికి ఉపనిషదుపదేశములు వేదాధ్యయనములు వేదవిహిత కర్మలు కలుగుచున్నవి. వానినిగూడ నర్థము చేసికొనలేని వారికి మనుస్మృతి మొదలగు స్మృతులు మహాభారత రామాయణాది ఇతిహాసములు భాగవతము శివపురాణము మొదలగు పురాణములు లక్ష్యమును లక్ష్యసాధనవిధానమును వివరించుచున్నవి. జనసామాన్యమునకు వీనిని గూడ శ్రద్ధతో చదువు వ్యవధి లేనందునను సహజముగనే ప్రయత్నసాధ్యమగు ధర్మాచరణమునందు ఆసక్తి కలుగక పోవుటవలనను అట్టి వారికికూడ అందునట్లుగ సంగీత సాహిత్యములు వివిధములగు కళలు వినోద కార్యక్రమములు కూడ ధర్మములనే ఆసక్తిజనకములుగ ప్రదర్శించుచు జనులకు వానియందు రక్తిని గౌరవమును కలిగించుచు జీవనగమ్యమును మరువకుండునట్లు చేయుచున్నవి.

ఇట్లు సమాజమున గల అన్ని యంతరముల కును వైరాగ్య మొకటిగ లేకపోవుట చేతనే అందఱికిని సరిపడునట్లుగ ధర్మార్థ కామమోక్షములు కోరదగినవిగ నేర్పఱుపబడినవి. అనగా అతిసామాన్య మానవునకైనను సార్వభౌమునకైనను మోక్షమే పరమగమ్యము. దానికి సాధనమగు వైరాగ్యమును సంపాదించు దృష్టితోడనే అర్థకామముల యుపభోగము. అర్థకామములను సంపాదించు రీతియే ధర్మము. వారివారి యోగ్యతలనుబట్టి ఈ ధర్మార్థకామ మోక్షములు కొలదిగనో గొప్పగనో మానవ జీవితమున సాధింపబడు చున్నవి.

యోగ్యతలను విచారించినచో ఉపనిషత్తులందే బ్రహ్మవిద్యకు అనగా మోక్షమునకు అర్హులగువారి యర్హతలు సూచింపబడి యున్నవి. కఠోపనిషత్తునందు నచికేతుడు యముని వద్దకు పోవును. అత డిచ్చిన మూడు వరములకును మొదట తన తండ్రి సంతోషమును, పిదప స్వర్గ సౌఖ్యసాధన మగు అగ్నివిద్యను కోరును. మూడవ వరముగ అమృతత్వసాధనమగు ఆత్మ విద్యను కోరును. అనగా మానవుడు ప్రథమమున బాధ్యతలను ధర్మమును సక్రమముగ నిర్దుష్టముగ నిర్వహింపవలెను. అట్లు ధర్మ నిర్వహణము చేయుచు సాధించిన విషయభోగములను ఇచ్ఛ యున్నచో అనుభవింపవలెను. ఇవి యన్నియు తీఱిన పిమ్మటనే వైరాగ్యప్రాప్తియు మోక్షసిద్ధియు చేకూరును. గమనార్హ మగు విషయ మేమన, మొదటి రెండు వరములను సంతోషముతో నిచ్చిన యముడు తన సంతోషమును ప్రకటించుచు అదనముగ మఱియొక వరమును కూడ నిచ్చును. కాని నచికేతుడు అమృతత్వసాధనమగు ఆత్మవిద్యను కోరినపుడు యము డతని ననేక విధముల ప్రలోభపెట్టును. శతాయుష్కులైన పుత్ర పౌత్రుల నిత్తును. అపారమగు ధనధాన్యములను పశుసంపదను గజాశ్వములను సువర్ణమును ఇత్తును. నీవును నీ కెంతకాలము వలసిన నంత కాలము వీని ననుభవించుచు జీవింపుము. సార్వభౌముడవు కమ్ము. సర్వవిధములగు విషయముల ననుభవింపుము. అప్సరసలు రథాశ్వములు నృత్తగానములు నీకేయే భోగములు కావలెనో వానినెల్ల కోరుకొనుము. ఇచ్చెదను అనును. కాని నచికేతునకు గల వైరాగ్యము విషయత్యాగము అసదృశము. ఈ చిరజీవిత్వము నీవున్నంత కాలమే యుండును. కనుక నీ రథాశ్వములు నీ నృత్తగీతములు నీకడనే యుంచుకొనుము. నాకు కావలసిన దాత్మవిద్యయే యని నిష్కర్షగ చెప్పును. మానవు డూహింప గలుగు భోగముల నెల్ల, ఇహపర లోకములందు అనుభవింపగల భోగముల నెల్ల తృణీకరింప గలిగిననే కదా మోక్షమునకు దానికి సాధనమగు బ్రహ్మవిద్యకు అధికారము కలుగుచున్నది?

ఇట్లే ప్రశ్నోపనిషత్తునందును మునికుమారులార్గురు పరబ్రహ్మము నన్వేషించుచు పిప్పలాద మహర్షి కడకు పోయిరి. వారప్పటికే వేదవిదులు, బ్రహ్మనిష్ఠులు, ఎల్లరును వారివారి వంశములకు దీపములవంటివారు. అట్టివారు పిప్పలాదమహర్షి వద్దకు పరబ్రహ్మమును తెలియగోరి యరుగగా అతడు, మీరు మరల నొక సంవత్సరము శ్రద్ధావంతులై బ్రహ్మచర్య మవలంబించి తపోనిష్ఠులై యుండి అటుపిదప రండని చెప్పును. మోక్షమును బ్రహ్మచర్యమును సాధించుటకిట్టి ప్రయత్నము కావలెను. ఇంతటి మహోన్నత మగు అర్హత సామాన్య మానవులకు లేదు కనుకనే అర్థకామముల యనుభవము కొంతకాలము వారికనుమతింపబడినది.

కనుక ఇట్లు ఉపనిషత్తులయందే మానవ జీవితపు విలువలు ప్రకటింపబడి యున్నవి.

అవి సామాన్యజనుల కర్థమగుటకొఱకే ఇతిహాసపురాణములు వర్తిల్లుచున్నవి. ధర్మమే ఆచరణీయము గమ్యమే మోక్షము అని సహజముగ కలుగు కష్టనిష్ఠురములలో కూడ ప్రదర్శించు పంచమవేదము శ్రీమద్భాగవతము. మనస్తత్వ పరిశీలనము మానవులకు కలుగు సమస్యలు వానికి సాధ్యమగు వివిధపరిష్కారములు మహాభారతమునందు లేనివి ఇక లేవనియే చెప్పవచ్చును అట్లే శ్రీమద్రామాయణమునను మానవుల సమస్యలు వాని పరిష్కారములు సర్వవిధముల పరిశీలింపబడి పరిష్కారమార్గములు సూచింపబడియున్నవి. ఉదాహరణమునకు శ్రీరాముని తమ్ములు భరతలక్ష్మణులకు ఎదురైన ఆపద ఒకటియే. అయినను ఒకరు రాముని వెంట జనగా మఱియొకరు రాముని విడిచియుండుట కొడంబడిరి. భ్రాతృప్రేమయందు వీరిలో నొకరు తక్కువ ఒకరు ఎక్కువ అని చెప్పుట కెవరు సాహసింతురు? అట్లే రావణుని తమ్ములు విభీషణ కుంభకర్ణులు ఒకరు రావణునికై చావగా మరొకరు రావణుని చంపుటకే సాయముచేసిరి. వీరిలో గుణదోషనిర్ణయమును యోగ్యతానిర్ణయమును గాక మరి యేమి ప్రకటితమైనది? స్వయముగనే ధర్మసూక్ష్మములను గ్రహించువారు అరుదు కదా. అట్లే వేదవాక్యమగు సత్యంవద అను వచనమును స్పష్టపరచుటకు హరిశ్చంద్రోపాఖ్యానము, శ్రద్ధయా దేయమ్ అను వాక్యమునకు శిబిచక్రవర్తి గాథయు, ఇతిహాసములందు ప్రచురములై యున్నవి. సర్వజనరంజకముగ కావ్యగానము చేసిన తులసీదాసు సంగీత విద్వాంసులైన పురందరదాస త్యాగయ్యలు క్షేత్రయ్యపదములు ఇట్లు అత్యంత సామాన్యులగు జనులకు సైతము వేదాంతమందింపబడినది. భారతీయ విలువలు యక్షగానము లందును వీధినాటకములందునుకూడ ప్రతిఫలించుచు పల్లెలయందలి ఆలకాపరులకు రాజాధిరాజులకు పురుషార్థము పరమగమ్యముగ ప్రకటముగ నిలువబెట్టుచున్నవి.

భారతీయ విలువలు వారి నుడికారమున కూడ వినిపించును. మానవుడు చనిపోయిన, భారతదేశమందు అతడు 'దివం'గతుడగును. అనగా ఇతరములగు ఆస్తిపాస్తులను వలె శరీరమును గూడ నిచ్చటనే వదలి మానవుడు స్వర్గమునకు పోవును. పాశ్చాత్యులు దీనినే ఆత్మను వదలుకొనుట అందురు. (to give up the Ghost). అచ్చట మానవుడన ఆ శరీరమే. దానికి గల యొక ఉపకరణము మాత్రమే ఆత్మ.

ఇట్లు మోక్షమును సాధించు వేదాంతము ఇష్టదైవము నారాధించుట ద్వారా ఆచరణీయమై పలువిధములగు మతములకును మతావలంబనమునకును ప్రోదిచేసినది. ఏ ఇష్టదైవము నారాధించినను పర్యవసానమున జన్మాంతరములందైనను బ్రహ్మసాక్షాత్కారమే సాధనీయమగునది యని మహాత్ముల చరిత్రలు ఋజువుచేయుచున్నవి. భారతీయ సంస్కృతి యందు మోక్షము పరమగమ్యమని ఇట్లు వ్యవస్థితమైనది.

దీనిని నిరంతరాయముగ తరతరముల కందించు విధానమే గురుశిష్యసంబంధము. తాను నేర్చినది ఇతరుల కందింపవలెను. లేనిచో గురువుల ఋణము తీఱదు. ఋణగ్రస్తుడై అతడు పాపము చేసినవాడగుచున్నాడు. ఈ గురుశిష్యసంబంధముకూడ వేదప్రోక్తమే. శిష్యులకు వేదములను గఱపి ఆచార్యుడు స్వాధ్యాయప్రవచనాభ్యాం న ప్రమదితవ్యమ్ అని అనుశాసనము చేయుచున్నాడు. శిష్యుడు స్వాధ్యాయమును అనగా విద్యనేర్చు

కొనుటను విద్యాభ్యాసము పూర్తియైన పిదప కూడ ఏమరక యుండవలెను. అట్లే ప్రవచనమునందు అనగా తాను నేర్చినది ఇతరులకు బోధించుటయందును ఏమరక యుండవలెను. ఉపాసకధర్మముల నుపదేశించు వేదము ఋతం సత్యం దమః శమః అని ప్రత్యేకముగ నొక్కొక్క దానిని పేర్కొనుచు ప్రతిదానికిని స్వాధ్యాయప్రవచనేచ అని పదింబదిగ పేర్కొనుచు వాని ప్రాముఖ్యము నుద్ఘాటించుచున్నది. సత్యమును ఋతమును శమమును దమమును అతిథులను సంతానమును మానవుడు ఆదర్శవంతముగ పాటించుటను నేర్వవలెను. అట్లు పాటించుట నితరులకు నేర్పవలెను. ఇట్లు గురుత్వమనగా నోటిమాటలు కాక నిత్యజీవితమున మోక్షసాధనకై గురుడాచరించి చూపు వేదవిహితమైన శీలము. అట్టి గురుని ఆదర్శముగ స్వీకరించి శిష్యుడును మోక్షసాధనకై యత్నించును. తానెంత జాగ్రత్తగ నున్నను ప్రమాదము లేవైన కల్గినవేమో అని గురువు యాన్యనవద్యాని కర్మాణి తాని సేవితవ్యాని నో ఇతరాణి అని శిష్యునకు చెప్పును. గురువు ఉత్తమశీలసంపన్నుడగుటచేత తన శిష్యుని ఉత్తమశీలమందు నమ్మకము కల్గి ఈ మాటలు త్రికరణశుద్ధిగ ననును.

గురుశిష్యసంబంధ మెప్పుడు అర్థవంతమగు ననగా తా నుపదేశించు విద్యకు ఫలము గురువు జీవితమున ప్రతిఫలించినపుడే. బ్రహ్మసాక్షాత్కారమే జీవనగమ్యమని బోధించు గురువునకు కొంతవఱకైనను బ్రహ్మసిద్ధి కలుగవలెను. 'కొంతవఱకు' అను పదము యోగ్యతను సూచించును. బ్రహ్మసిద్ధియందు కొద్ది గొప్పలు లేవు, అది కలుగును లేదా కలుగదు. కలిగిన పిమ్మట ఇక కలుగవలసినదేమియు మిగులదు. కలుగనంతవఱకు దానికి కావలసిన యోగ్యతను సంపాదించు ప్రయత్నము జరుగుచుండును. యోగ్యత చేకూరు కొలది గురువు జీవితము నిష్కలంక మగుచుండును. శిష్యునకు గురువునందు శ్రద్ధావిశ్వాసములను కలిగించునది ఈ యోగ్యతాయుతమైన నిష్కలంకజీవనము మాత్రమే. ఈ గురుశిష్యసంబంధము బడిలోని అధ్యాపకునకు బడిపిల్లలకు మాత్రమే పరిమితము కా(రా)దు. ఏవిషయమునందైనను ప్రతి మానవుడును తా నింకొకరికి నేర్పగలుగుచు ఇంకొకరినుండి నేర్చుకొనుచు జీవింపవలెను. ఒకరి జీవితమును చూచి మఱియొకరు నేర్చుకొనగలుగునట్లు ప్రతివారును జీవింపవలెను. ఇట్లు జీవితమునకు ఆదర్శమును గుర్తించి దాని కనుగుణముగ ప్రయత్నము చేసిననే ఏవిద్యయైనను సార్థకమై బ్రహ్మసిద్ధికి సహకారక మగుచున్నది.

భారతీయసంస్కృతి విలువలగు సత్యము అహింస సోదరమానవులపట్ల సానుభూతి ధర్మాచరణము మొదలగునవి, వానినే పరమార్థములుగ స్వీకరించినచో లౌకికము లగుచున్నవి అట్టి లౌకిక విలువలకు పరాకాష్ఠలుగ మనదేశమున గాంధీమహాత్ముడు రాజా రామమోహనరాయ్ బాలగంగాధరతిలక్ సర్దార్ పటేల్ వంటి మహానుభావులు ఎందఱో జనించి యున్నారు. వారిచే నుద్బోధితులై ఎందఱో సాంఘికసంక్షేమకర్తలు దేశభక్తులు మేల్కొనిరి. ఇట్టి విలువలను సహకారములుగను బ్రహ్మసాక్షాత్కారమును పరమార్థముగను గుర్తించి ఈ ప్రపంచము నిస్సారము భగవత్సాక్షాత్కారము తప్ప మఱియొక ప్రయోజన మీ ప్రపంచమున లేదని యుద్ఘా

టించు మహాత్ములు శ్రీరామకృష్ణపరమహంస శ్రీరమణమహర్షి వంటివారు జీవద్వేదములుగ జనించుచుందురు.

భారతీయసంస్కృతికి బ్రహ్మసాక్షాత్కారము తల్లివేరు వంటిది. దానిని సాధించి ఇతరులచేత సాధింపజేసి వారిద్వారా మఱి యితరులచేత గూడ సాధింపజేసిన మహానుభావుడు శ్రీరామకృష్ణపరమహంస. ఈ జన్మయందే బ్రహ్మసాక్షాత్కారము సాధ్యమని తన మానుషజీవనముననే ప్రదర్శించిన గురువు శ్రీరామకృష్ణులు. వారి నాదర్శముగ గొని వారి శిక్షణనంది బ్రహ్మసాక్షాత్కారమును సాధించినవారు శ్రీవివేకానందస్వామి శ్రీరామకృష్ణానందస్వామి శ్రీబ్రహ్మానందస్వామి శ్రీశారదానందస్వామి మొదలగువారు. వీరిచే గూడ సుశిక్షితులై బ్రహ్మసాక్షాత్కారము నందిన విరజానంద శుద్ధానందాది ప్రశిష్యగణము లెక్కకు మీఱియున్నది. పాశ్చాత్యులు 'భారతీయులు వట్టి యనాగరికులు, క్రైస్తవ మిషనరీలు వారిని నాగరికులుగ చేయవలసియున్నది' అను అచంచల విశ్వాసము కలిగియున్న కాలముననే వీరిలో పలువురు పాశ్చాత్యదేశముల కరిగి భారతీయ సంస్కృతికి మూర్తరూపములుగ నిలిచిరి. మాక్సుముల్లరు పాల్ డాయ్‌సన్ మొదలగు పాశ్చాత్య విద్వాంసులు భారతీయ తత్త్వశాస్త్రముయొక్క ఔన్నత్యమును గుర్తించిరి. భారతసంస్కృతి ప్రతిరూపమైన శ్రీ వివేకానందస్వామి సాంగత్యమును కోరిరి. శ్రీరామకృష్ణుల జీవితముచే నాకృష్టుడై మాక్సుముల్లరు the life and teachings of Sri Ramakrishna (శ్రీ రామకృష్ణుల జీవితము తద్బోధలు) అను పుస్తకమునుగూడ వ్రాసెను.

ప్రస్తుత పరిస్థితి ఇట్టిది. మేధా సంపన్నుల స్థాయియందు భారతీయ సంస్కృతి సర్వోత్కృష్టముగ నిలిచినది. ఇక అది జనసామాన్యము వఱకు రావలసియున్నది. అనగా భారతీయులు సర్వులును భారతీయసంస్కృతి యౌన్నత్యమును గుర్తించి దాని యాదర్శమును తమ జీవితములం దంగీకరించి మరల సగర్వముగ తల యెత్తి నిలిచినప్పుడే పాశ్చాత్య దేశములన్నియు భారత దేశమునకు భక్తిశ్రద్ధలతో నీరాజనము లిచ్చును. ప్రస్తుత సమయమున భారతీయుల వేదములు ఇతిహాస పురాణములు చదువుట యందు వాని యర్థగాంభీర్యమును గ్రహించుట యందు యువతరమునకు సామర్థ్యము లేదు. వారికి వారి సాంస్కృతిక భాష యగు సంస్కృతము రాదు. విదేశీయ సాంస్కృతిక భాష యగు ఆంగ్లమును సవ్యముగ రాదు. కనుకనే రెండు విధముల భ్రాంతులై వారు పైపై మెఱుగులచే ప్రలోభితు లగుచున్నారు.

కనుక భారతీయ సంస్కృతీ ప్రచారమునకు ప్రస్తుతము కావలసిన దేమన భారతీయ తత్త్వశాస్త్రములు ఇతిహాస పురాణ కావ్య సంగీత సాహిత్యాదు లన్నింటను భారతీయాదర్శ మెట్లు ప్రకటింపబడినదో జనులకు ప్రాంతీయ భాషలలో సుగమముగ తెలియజెప్పుట. ఎల్లరును అట్టి ఆదర్శవంతమగు జీవనము గడప ప్రయత్నము చేయుట. అనుక్షణమును మనలో ప్రతియొక్కరును మన జీవన గమ్యమును సాధించు ప్రయత్నమును త్రికరణశుద్ధిగ చేయ ప్రయత్నించిన గదా భరతవర్షము మరల నచిర కాలములోనే ద్విగుణీకృతమైన ప్రాచీన వైభవముతో రాజిల్లును!

ఓమ్ - తత్సత్

శ్రీకృష్ణావతారము

విద్వాన్ పమిడికాల్వ చెంచునరసింహశర్మ

పూర్వార్థము

"యదా యదాహి ధర్మస్య గ్లానిర్భవతి భారత! అభ్యుత్థాన మధర్మస్య తదాత్మానం సృజామ్యహం" యన్ని నుడివిన తన వాగ్దానము ప్రకారము భగవానుడు స్వీయ లీలాగృహీత శరీరుఁడై యనేకవిధముల లోకోద్ధరణ కార్య ప్రవర్తకుఁడై వెలయుచుండుట సార్వకాలిక ప్రత్యక్ష ప్రమాణసిద్ధము. అమ్మహానుభావుని దివ్యజన్మకర్మ లనంతములు. "అన్నిరూపులు దనరూపమైనవాఁడు" అన్నపు డొకటి యని నిర్ధారణ మేమున్నది? కాని యది యంతర్విశ్వ నాటక విషయము. బాహ్య జగన్నాటకములో ముఖ్యముగా దశావతారములు మాత్రమే సుప్రసిద్ధములైనవి. భాగవతములో నిరువది యొక్క యవతారములు పరిగణింపఁబడినవి. కాని ధర్మస్థాపనాది మహాకార్యఘటనలకు సమర్థమైనవి పదియనియే పెద్దల నిర్ణయము. అవి "మత్స్యః కూర్మవరాహశ్చ నారసింహశ్చ వామనః రామోరామశ్చ రామశ్చ బౌద్ధః కల్కిరేవచ" అన్నారు. దీనిలోఁ గొంత గొడవ యేర్పడినది. పై జెప్పఁబడిన రామత్రయములో బలరాముఁడున్నాడు. సర్వశక్తి సంపన్నుఁడైన శ్రీకృష్ణభగవానుఁ డా పట్టికలో జేరలేదు. అక్కడనే వచ్చినది చిక్కు.

శ్రీకృష్ణుఁ డవతారమూర్తియే యగుట నిజముకాదా! బలరామునికంత విశిష్టస్థాన మిచ్చి సర్వలోకపాలుని జగన్మోహన వేణుగానలోలుని సామాన్యగోపాల బాలునిక్రింద దిగదుడిచి 'ఓటింగు' హక్కుగూడ లేకుండ జేయుటలో మనవారి యుద్దేశము కొంత నిగూఢమయినదనియే భావింపవచ్చును. ఇది యొక చిదంబరరహస్యము. అసలు భగవంతుని వాగ్దానము దేవకీదేవి యష్టమగర్భము. అష్ట ప్రకృత్యాశ్రయము దానికే యొప్పినది. దుష్ట శిక్షణ శిష్టరక్షణలకు ప్రధానమైనదదియే. ఈ విషయము పోతన మహాకవి దేవకీ గర్భరక్షణ వర్ణనములో వెల్లడించియున్నాడు. "సలిలమా యెలనాగ జఠరార్భకునకు గానఁ జనిన కైవడి ఘర్మసలిలమెప్పె నాగి తేజమా యింతి యుదరడింభకుఁ గొల్వఁగదిసిన క్రియ దేహ కాంతిమెఱసె-" ఇట్లే పంచభూతములు మనోబుద్ధ్యహంకారములు మున్నగునవి యాశ్రయించి యప్పరమేశ్వరుని లీలామానుష దేహ నిర్మాణమును పూర్తిచేసినవి. ఏ దేహమునకైనను నివి ముఖ్యములే. కాని యవి యా గర్భస్థుడైన బాలుని సేవించుటకై చేరిన వనుటలో పోతనగారి భావము మిన్నుముట్టినది. ఆ చర్చ మున్ముందు రాగలదు.

ఈ మూర్తి శ్రీకృష్ణునిది. ఇదియే సప్తావరణ విలక్షణమైన పరమాత్మ యష్టమ గర్భ జననము. దేవకీ సప్తమగర్భము "నాశేషాఖ్య తేజ"మని భగవానుఁడే స్వయముగా యోగమాయాదేవితో జెప్పియున్నాడు. తర్వాత "ఆనకదుందుభి మనమున శ్రీనాథుం డంశ భాగశిష్టత నొందె"నని చెప్పఁబడినది. అంతకు ముందు వసుదేవునికి భగవదావేశము కాలే దనియే చెప్పవచ్చును. ఇట్టి పరిస్థితులలో నీ యవతారము గ్రాహ్యమో నిర్ణయమునకు రాక 'రామ' శబ్దము పరమాత్మ కన్వయించుటచే నైనను సరిపడునని ముందు జనించిన బలరామునే యెన్నుకొన్నారు. అంతేకాక

రామావతారమునుండి వచ్చినవానికి క్రమముగా దైవికశక్తిసామర్థ్యములు 'బహుళపక్ష శీతభానుని పగిది' నున్నట్లు తోచును. అట్టిచో నమేయ ప్రభావసంపన్నుఁడైన శ్రీకృష్ణునిఁ బరశురాముని వెనుక జేర్చుటయు నక్రమమే యగును. అందువలననే ముగ్గురు రామమూర్తులు తరగతివారిగా నెన్నుకొనబడిరి. మొదటినుండి నృసింహామూర్తివఱకు జంతురూపములు. ఆస్వరూపమేదియుఁ గానిది. తర్వాతవచ్చిన వామనమూర్తి బ్రహ్మచారి. శ్రీరాముఁ డేకపత్నీవ్రతుఁడు పరశురామునికి రక్తపిపాసయేకాని రక్తిలేదు. అతని ప్రక్కనఁ గమ్మని కైపులో గంధర్వనగరాలు చూచుచుండు బలరాముఁ డుండఁదగినవాఁడు కాని గోపికలను, అష్టభార్యలను పదియాఱువేల రాజకాంతలను, సమాధానపఱచుచుఁ బూసలలో దారమువలె మెలఁగనేర్చిన శ్రీకృష్ణభగవానునిఁ జేర్చుట యిసుకలోఁ జక్కెర గల్పినట్లుండును. అందుకే బలరాముని కాస్థానమందినది.

ఇట్లు ప్రత్యేకించబడిన శ్రీకృష్ణుఁడు కేవలమొక విష్ణ్వంశభవుడనుటయే ప్రధానము గాదు. త్రిమూర్తుల కాదియగు పరాశక్తియొక్క ప్రత్యేక మహాపురుషావతారమని దేవీభాగవతకారులు నిర్ణయించినవిధమే సమంజసముగా నున్నది. లేకున్న "యే యథా మాం ప్రపద్యంతే తాం స్తథైవ భజామ్యహం" మ్మనగల్గిన యవతారమేదీ? ఎవరెట్లు భావించిన నట్లే తోచు మహామాయావిలాసము నఖిల విశ్వాకర్షణశక్తి, సర్వమయియగు నా జగజ్జననికిఁ దప్ప మఱెవ్వరికున్నది? ఆమెయే సర్వభావాతీతమగు పరబ్రహ్మమనియు జెప్పఁబడుచున్నది. ఈ విషయమంతయు గ్రహించినవాఁడు కావుననే పోతన మహాకవీంద్రుడు గ్రంథారంభమునుండియు శ్రీకృష్ణుని విషయమునఁ బైవిశిష్టభావములనే ప్రకటించుచు వచ్చినాడు. అసలు భాగవత కల్పతరువే "లలితస్కంధము కృష్ణమూల" మన్నాడు. "కర్షతీతి కృష్ణః" అను వ్యుత్పత్తిచే సర్వాకర్షణశక్తి బీజాంతరమే శ్రీకృష్ణస్వరూపము. అదియే భాగవత కల్పతరువుయొక్క వేరు. దాని స్థూలరూపము "లలిత" యైనది. శాక్తేయసిద్ధాంతములో సర్వోత్కృష్టమైన రూపము లలితాంబ. ఆమె మొదటిపేరే మాతృశ్రీ. "శ్రీమాతా శ్రీమహారాజ్ఞీ శ్రీమత్సింహాసనేశ్వరీ" (లలితా సహస్రనామము) అని చెప్పఁబడినది. కావున నా తరుస్కంధము "లలిత" యనుట నిస్సంశయము. ఇక "శుకాలాపాభిరామము" అనగా నామె యంశమే వాగ్దేవతయైయుండ నమ్మహాశక్తి పల్కులు శుకాలాపాభిరామము లనుటలో సందియమేమి? "మంజులతాశోభితము" సర్వజగన్మోహిని యగుటచే మనోహర దివ్యతేజఃస్ఫూర్తియామెకు సహజసిద్ధమే. "సువర్ణసుమనస్సుజ్ఞేయము" గుణత్రయ వర్ణనిర్ణయములో శుద్ధశ్వేతవర్ణభావితము సత్త్వగుణము— అట్టి సాత్త్వికభావులచేఁ దెలియదగిన జ్ఞానస్వరూపిణి యని భావము. "సుందరోజ్జ్వలవృత్తంబు" ఆ జగజ్జనని విశ్వసౌందర్యవిలాసిని గదా? అందులో నుజ్జ్వలసౌందర్యము సత్యసౌందర్యము. అట్టి సౌందర్యలహరి యనుట నగ్నసత్యము. "మహాఫలంబు" ఇతర దేవతలకన్న నమ్మహాదేవిలోగల విశేషాంశమిదియే.

"భయాత్త్రాతుం దాతుం ఫల మపిచ వాంఛా సమధికం" (సౌందర్యలహరి) అన్నట్లు 'అభీప్సితాధిక ఫలదాయిని' యని భావము. "విమల వ్యాసాలవాలము." పరిశుద్ధవిస్తార

స్థితి గలది. "శరజ్జ్యోత్స్నా శుద్ధాం శశియుత జటాజూట మకుటామ్" (సౌందర్యలహరి) అన్నారు శంకరులవారు. అట్టి చిత్కళాభాసి తమే భాగవత కల్పతరువు. ఆ పరదేవియొక్క పురుష స్వరూపుడే శ్రీకృష్ణుండు కావున భాగవతము కృష్ణమూలము. తక్కిన యవతార గాథలకన్న కృష్ణావతార చరిత్రయే యిందు సమగ్రముగా జెప్పబడినది. అందలి విషయ మంతయుఁ బై పద్యమునకు సమగ్ర వ్యాఖ్యానమై యున్నది. ఆ చర్చ ప్రకృత కర్తవ్యాంశము కాదు.

ముందు పోతనకు సాక్షాత్కరించినది శ్రీరామమూర్తి. గ్రంథము రామాంకితము. ప్రారంభ దైవస్తుతి శ్రీకృష్ణ పరము. ఆత్మార్పణభక్తి తద్వారా స్వీయకైవల్య ప్రాప్తియు నందలి విషయము. ఈ యత్యున్నత విచిత్ర భావదృష్టిలో నతనికి రామమూర్తిని మఱుగుపఱచి శ్రీకృష్ణుని ముందిడుకొని, జగన్మాతయే గోచరించినది. చూడుడు! "శ్రీకైవల్యపదంబు జేరుటకునై చింతించెదన్" అని ప్రారంభించినాడు. కొన్ని విశేషణములతో పద్యము సాగినది. చివర నామకరణము దగ్గర ధ్యేయమూర్తియే యమ్మకొడుకో చెప్పలేక "మహానందాంగనాడింభకున్" అని శ్లేషలో చమత్కరించి యా సమస్యను గడచినాడు. మహా+నందాంగనాడింభకుడు అనగా 'గొప్ప ఇల్లాలైన యశోదకొడుకు' అని యొక యర్థము. మహానంద+అంగనాడింభకుడు అనగా బ్రహ్మానంద స్వరూపిణియైన మూలప్రకృతి ముద్దుబిడ్డడని వేఱొక యర్థము. ఇట్లు సరిచేసి తన సహజ పాండిత్య ప్రకర్షను వెలయించినాడు. ఇట్లే చాల చోట్ల శ్రీకృష్ణుని పరబ్రహ్మస్వరూపునిగా వర్ణించియున్నాడు.

శ్రీకృష్ణుని శైశవక్రీడలను వర్ణించుపట్టున 'అవ్వల నెఱుగక ముప్పూరికవ్వల వెలుగొందు పరము డర్భకుడై యా యవ్వలకు సంతసంబుగ నవ్వా యవ్వా యనంగ నల్లన నేర్చెన్" అన్నాడు. మఱియొకచోట "బ్రహ్మాది సురులకు భావింపగా రాని బ్రహ్మంబు గోపాలబాలుఁడయ్యె" నన్నాడు. వేరొక తావున 'హానివృద్ధుల నెఱుగని బ్రహ్మంబు పొదిగిటిలో వృద్ధిబొందజొచ్చె" నన్నాడు. ఈ బాల్యక్రీడలందే శ్రీకృష్ణుని త్రిమూర్త్యాత్మకత్వము తద్విలక్షణతయు నొక్క పద్యమునందే పూర్తిచేసినాడు.

"చెయివుల్ సేయు తఱిన్ విధాత కరణిన్
జెన్నొందు సంతోష దృ
ష్టియుతుండై నగుచున్ జనార్దనుని
మాడ్కిన్ బాల్చు రోషించి యు
న్నయెడన్ రుద్రుని భంగి నొప్పును
సుఖానందంబునన్ బొంది త
న్మయుఁడై బ్రహ్మముభాతి బాలుఁ డమరున్
బాహుళ్య బాల్యంబునన్."

ఇట్టివి భాగవతమునఁ గోకొల్లలు. ఇవన్నియుఁ బరిశీలింపగా శ్రీకృష్ణావతారము మామూలు దశావతారములలోనిది కాదని విస్పష్టమగుచున్నది. ఈ రీతిగాఁ బోతన మహాకవి "విబుధ జనులవలన విన్నంత కన్నంత తెలియవచ్చినంత" తేట పఱచినాడు.

"కరాంగుళి నఖోత్పన్న నారాయణ దశాకృతిః" అని లలితాసహస్రనామములో గలదు. అందుచే కృష్ణావతార మూ నారాయణదశరూపములలో జేరిన పరశురాముని వెనుక జేర్పంబడవలసినది కానేరదు. ద్వాపరాంతమున రేగిన భారతసంగ్రామాది యతిదుర్ఘట కార్యనిర్వహణమునకై నారాయణాంశము

నాధారముగా గొని సర్వసృష్టిస్థితిలయకారిణి యగు పరమేశ్వరి ప్రత్యేక రూపముతో నవతరించె ననుట యథార్థము. "ఆదిత్యానామహం విష్ణుః" "రుద్రాణాం శంకరశ్చాస్మి" "వృష్ణీనాం వాసుదేవోఽస్మి" ఇత్యాది వాక్కులు ఆ విరాట్స్వరూపిణివి కాక మఱెవ్వరివి? ఈ స్త్రీ పుం భేదము వ్యావహారికమే కాని పారమార్థికము గాదు. అన్నిటి కతీతమైనది యా విశుద్ధమూలప్రకృతి శక్తి. మనము భగవతి యనవచ్చును. భగవానుఁ డనవచ్చును. ఇందు గుణభేద ముండవచ్చును. కాని వస్తుభేదము లేనే లేదు. ఇది మఱువరాని విషయము.

కావున నా ద్వాపరాంతమున వెలసిన సామాన్యావతారము బలరామమూర్తియే. కాని కార్యభారమునుబట్టి పరాశక్త్యంశము శ్రీకృష్ణరూపముతో ప్రభవింపవలసి వచ్చినది. అయినచో భాగవతకారుడు చెప్పినది యసత్యమా యనవచ్చును. అందును గొంత వ్యావహారిక సత్యత్వమున్నది. నరనారాయణు లను నిద్దరు మహామునులు శ్రీమన్నారాయణుని గూర్చి గంధమాదన పర్వత ప్రాంతమునఁ దపస్సు చేయుచుండ వారి ద్వారా భూభారమును దీర్పనెంచి యావిష్ణుభగవానుఁడు వారిలో నావేశించియున్నట్లును, అందు నరుఁ డర్జునుఁడుగను నారాయణుఁడు శ్రీ కృష్ణుఁడుగను ప్రభవించిరని మహాభారతమున జెప్పఁబడియున్నది. ఈ సూక్ష్మబీజమే విష్ణుపారమ్యమగు భాగవతమున మహావృక్షముగా పరిణమించినది. అసలు భాగవతమే వ్యాసప్రోక్తము కాదని వాదించువారును గలరు. బోబదేవు డను వైష్ణవకవి యెవ్వడో రచించె నని కొంద ఱనుచున్నారు. ఎవ రెట్లు తలంచినను భాగవతము భక్తజనకల్పక మనుట నిర్వివాదాంశము. దేవీ భాగవతములో చండముండాది దుష్టదైత్యసంహారార్థమై యాదిశక్తి మహాకాళీ స్వరూపముతో నావిర్భవించి కడపట బ్రహ్మాది దేవతల జయజయధ్వానముల సందడిలో నానందతాండవము సల్పుచుండ నీశ్వరుడు హర్షాతిరేకముతో దన హృదయముపై నాట్యము సేయుచున్నట్లును అప్పుడామె శివుని బరుండబెట్టి హృదయరంగమున నటించుచుండ నాతడు "నీవు పురుషరూపముఁ దాల్చి క్రీడింపవలయు" నని కోరగా నామె "నేను త్వరలో శ్రీకృష్ణావతారము నెత్తవలసి యున్నది. అప్పుడు మీరు స్త్రీరూపము నవధరించిన యెడల మీ కోర్కె దీర్చెద" నన్నట్లును అట్లే యాయన యొక కాంతయై యభీష్టసిద్ధి నొందినట్లును చెప్పఁబడినది.

ఈవిధముగా శ్రీ కృష్ణావతారము తుదకు "యే యథామాం ప్రపద్యంతే" అను వరుసకే దిగినది. ఇవన్నియు బర్యాలోచన సేయగా పోషణకర్తృత్వనియతమగు విష్ణ్వంశమును ముందుంచుకొని కార్యభారమంతయు సర్వసృష్టిస్థితిలయకారిణి యగు మూలప్రకృతియే వహించియున్న సమగ్రశక్తిసామర్థ్యోపేతమగు పురుషోత్తమ రూపమే శ్రీ కృష్ణావతార మని నిశ్చితముగా జెప్పవచ్చును.

రుద్రతేజోమహితుఁ డగు నాంజనేయుఁడు వాయుపుత్రుఁ డనుట జగత్ప్రసిద్ధమైనట్లు కృష్ణుని యెడ విష్ణుభావము బహుళప్రచారము నందినది. భగవద్విషయమున నెట్లు భావించినను దప్పేమియు లేదు. ప్రమాద మేదియు రాదు. సక్రమ విషయనిర్ధారణమునకిట్టి చర్చలావశ్యకములు. "ఆకాశాత్పతితం తోయం యథా గచ్ఛతి సాగరమ్, సర్వదేవ నమస్కారం కేశవం ప్రతిగచ్ఛతి" అన్నట్లు సర్వభావములు తుదకుఁ బరాత్పరునియందే లయమగుచున్నవి గదా!

యువకులకు శ్రీ వివేకానందుల పిలుపు

మానవసేవ

నామాట వినుడు. మీ కళాశాల చదువు ముగియగనే ఇతరుల సేవయందు మీరు పూర్తిగా నిమగ్నులు కండు. అప్పుడు మీకు కలుగు ఆనందము, ఒక ఖజానా ధనము వజ్ర మాణిక్యములు మీ వశమైనప్పుడు కలుగు ఆనందముకన్న ఎన్నో మడుంగు లధికము... పేదరికమును గూర్చిన తలపులు కట్టిపెట్టుడు. ఏ విషయమున మీరు పేదలు? మీ కొక సారటు బండి గుర్రములజోడు అడుగులకు మడుగులొత్తు సేవకబృందము లేరని మీకు పరితాపమా? లేకున్న నేమి? మీ హృదయ రక్తము ధారపోసి యితరులకై అహోరాత్ర ములు పాటుపడినచో జీవితములో మీరు సాధింపలేని దేదియు ఉండనేరదని మీకు అణు మాత్రమైనను తెలియుటలేదు.

చూడుడు! ఇన్ని సంవత్సరముల నుండియు చేసిన భారతదేశపర్యటనలలో నేను పలువురు మహాత్ములను, దయారస పరిప్లుతహృదయు లను దర్శించియున్నాను. వారి పాదసన్నిధిని కూర్చుండినప్పుడు ఒక మహాశక్తిప్రవాహము నా హృదయములోనికి ప్రవహించుచున్నట్లు అనుభూతి చెందితిని. నేను మీతో ప్రసంగించు చున్న మాటలన్నియు వారి సాంగత్యముచే కలిగిన శక్తిప్రసారలబ్ధములే.

మనకు శ్రద్ధ కావలెను. ఆత్మవిశ్వాసము కావలెను. బలమే జీవనము. బలహీనతయే మరణము. శ్రద్ధయను భావమును పోగొట్టు కొనుటచేతనే ఈ దేశము శిథిలమై పోయినది. కావున ధీరమానవులను తయారుచేయుడు. మనకు కావలసినది ధీరులు. శ్రద్ధలోపించినచో ధీరు లెట్లు తయారగుదురు? ఏ విద్యచే శీలము నిర్మిత మగుచున్నదో మానసికశక్తి వృద్ధి చెందుచున్నదో బుద్ధి వికసించుచున్నదో దేని వలన వ్యక్తి స్వశక్తిపై నాధారపడగలడో అట్టి విద్య మన కావశ్యకము.

ఉపనిషత్కథలను మీరు చదువలేదా? మీ కొకటి చెప్పెదను. సత్యకాముడను వాడు గురుసమక్షమున బ్రహ్మచర్యజీవితము గడపు టకై పోయెను. గురువుగారు అతనికి కొన్ని ఆవుల నొప్పగించి వానితో అతనిని అడవికి పంపెను. ఎన్నో నెలలు గడచిన పిదప ఆ ఆవులు రెండింత లగుటను కనుగొని సత్య కాముడు గురుసమక్షమునకు తిరిగిపోవ నుద్యుక్తు డయ్యెను. అతనికి ఆ తిరుగు మార్గములో ఒక యెద్దు అగ్ని మరికొన్ని జంతువులు సర్వో త్కృష్టమైన బ్రహ్మజ్ఞానమును బోధించినవి. శిష్యుడు తిరిగి రాగనే అతని ముఖకళవళికలను ఒకసారి చూచుటతోడనే అతనికి బ్రహ్మ సాక్షాత్కారము కలిగినట్లు గురువుగారు గ్రహిం చిరి. యథార్థమైన విద్య, ప్రకృతి సాహచర్య మును విడువక జీవించుటచే సంప్రాప్తమైన దని ఉపదేశించుటయే యీ కథలోని నీతి.

మానవుడు అగ్నివలె జ్వలించుచున్న శీలము గలవారి సాన్నిధ్యమున తన బాల్యమునుండియు జీవింపవలెను. ఉత్తమవిద్యను సజీవ ఉదాహ రణము అతని యెట్టయెదుట నుండవలెను. ప్రతి బాలుడును అస్ఖలితబ్రహ్మచర్యము నవలంబించు నట్టి శిక్షణ నీయవలయును. అప్పుడే, అప్పుడు మాత్రమే, శ్రద్ధావిశ్వాసములు లభ్యము లగు చున్నవి. మన దేశమున సర్వకాలములందును త్యాగపురుషులే జ్ఞానబోధ గావించిరి. మనము రామాయణము మహాభారతము ఉపనిషత్తుల నుండి చిన్న చిన్న కథలతో కొన్ని పుస్తకము లను చాల సరళమైన భాషలో రచింపవలెను.

ఆ పుస్తకములను మన చిన్న పిల్లలకు చదువుట కీయవలెను.

శక్తి మొదలగునవి వాని యంతట నవియే వచ్చి చేరును. మీరు పనికి ఉపక్రమించినచో మీలో ఎట్టి అఖండశక్తి ఉత్పన్న మగుననగా మీరు దానిని భరించుటయే కష్టమనిపించును. పరులకై యొనర్చిన ఎంత స్వల్ప కార్యమైనను మీయందున్న శక్తిని జాగృత మొనర్చి క్రమముగా మీ హృదయమున సింహబలమును చొప్పించును. నేను మి మ్మెంతగానో ప్రేమించుచున్నాను. కాని మీ రందఱును పనిచేయుచూ మరణింపవలె ననియే ఆకాంక్షింతును. మీ రట్లు చేయుట ఒకవిధముగ నా కానందదాయకమే యగును.

భక్తిరత్నావళి

మూలము :	వ్యాఖ్యాత :
శ్రీవిష్ణుపురి	విష్ణుచిత్తుడు

(ప్రథమ విరచనము)

70-71

ఉద్ధవు డింకను చెప్పుచున్నాడు.

నాయం శ్రియోంగ ఉ నితాంతరతేః ప్రసాదః స్వర్యోషితాం నలినగంధరుచాం కుతోన్యాః
రాసోత్సవేఽస్య భుజదండగృహీత కంఠలబ్ధాశిషాం య ఉదగాద్వ్రజవల్లవీనామ్ ॥
ఆసామహో చరణరేణు జుషామహం స్యాం వృందావనే కిమపి గుల్మలతౌషధీనామ్
యా దుస్త్యజం స్వజనమార్యపథం చ హిత్వా భేజుర్ముకుందపదవీం శ్రుతిభిర్విమృగ్యామ్ ॥
(10-47-60, 61)

వ్రజపురమునందలి గోపికలు రాసక్రీడయందు శ్రీకృష్ణుని బాహువులను తమ భుజములపై ధరించు నపురూపమగు భాగ్యమును బడయగల్గిరి. పద్మగంధులగు నప్సరసలు కాని తుదకు నిరంతరము అతని చెంతనే యుండు లక్ష్మీదేవి కాని ఇట్టి యదృష్టమునకు నోచుకొనలే దనిన ఇతర భక్తులమాట చెప్పనేల?

ఈ గోపికలు తమ బంధుజనులను ఆప్తవర్గమును సచ్ఛీలమును కూడ విడనాడి వేదములు వెదకు శ్రీకృష్ణపదాబ్జములను వెదకుకొనిరి. అట్టివారి పాదధూళిచే కప్పబడుటకు నేను బృందావన మందలి యొక తీగగనో పొదరిల్లుగనో ఉండగల్గుట ఎంతటి యదృష్టమో కదా!

72

భక్తికి మాత్రమే భగవంతుడు వశుడైనచో భగవంతుడు పక్షపాతియను విమర్శను యుధిష్ఠిరుడు వారించుచున్నాడు.

న బ్రహ్మణః స్వపరభేదమతిస్తవ స్యాత్ సర్వాత్మనః సమదృశః స్వసుఖానుభూతేః
సంసేవతాం సురతరోరివ తే ప్రసాదః సేవానురూపముదయో న విపర్యయోఽత్ర ॥
(10-71-6)

పరబ్రహ్మవగు నీకు వీరు నావారు వారు పెఱవారను భేదము లేదు. ఆత్మానుభూతియందే తుష్టి నొందు నీవు ఎల్లరయెడ సమదర్శివి. కల్పవృక్షమును ప్రార్థించు వారికి వలె నిన్నాశ్రయించు వారికి మాత్రమే నీ యనుగ్రహము లభించును. వారివారి సేవకు తగినట్లే వారువారు ఫలితములను పొందుదురు. ఇందు విపరీత మేమియు లేదు.

గమనిక : భగవంతునికి పక్షపాతము లేదని భావము. ఎవరైనను అతనిని ప్రార్థింపవచ్చును. అతని కటాక్షమును పడయవచ్చును. కొందఱు అతని నాశ్రయింతురు. కొందఱాశ్రయింపరు. ఆశ్రయింపని వారిది దోషముకాని భగవంతుని దోషమేమియు లేదు.

73

ఏ ఇతరసహాయము లేకున్నను కేవలము భక్తివలననే భగవంతుని జేరవచ్చునని శ్రీకృష్ణుడే గోపికల నాశ్వాసించుచున్నాడు.

మయి భక్తిర్హి భూతానామమృతత్వాయ కల్పతే
దిష్ట్యా యదాసీన్మత్స్నేహో భవతీనాం మదాపనః ॥ (10-82-44)

నా యెడల ప్రేమార్ద్రమగు భక్తి కలిగిన నెల్లరును మోక్షము నందుదురు. అట్లగుటచేత నాయందు మీ కట్టి భక్తి యుండుట మహాద్భాగ్యమే.

బృందావనమున శ్రీరామకృష్ణులు

(శ్రీ ప్రేమానందస్వామికి శ్రీరామకృష్ణానందస్వామి వ్రాసిన రెండుత్తరములు)

శ్రీ చేతనానందస్వామి యనువాదము

ఆలంబజార్ మఠము,
26-12-1895.

ప్రియసోదరా, బాబూరామ్,

నిన్న హృదయ్ ముఖర్జీ (శ్రీ రామకృష్ణుని మేనల్లుడు) మఠమునకు వచ్చెను. శ్రీ గురుదేవుల బృందావనయాత్రనుగూర్చి అతనినుండి నేను వినినది వినినట్లే వ్రాయుచున్నాను. ఆయన మొదట మథురలో దిగి ధ్రువఘట్టమును, శ్రీకృష్ణునితో సంబంధపడిన ఇతర ముఖ్య ప్రదేశములను దర్శించెను. పిదప బృందావనమునకు

పోయి గోవిందాలయమువద్ద నున్న ఒక యింటి యందు నివసించెను. మథురుడు, హృదయుడు పలువురు ఇతరులును ఆయనతో నుండిరి. బృందావనమున ఆయన ఎప్పుడును భావ సమాధియందే యుండుటవలన ఒక యడుగైనను నడువజాలకుండెను. ఆకారణమున ఆయన పవిత్రదేవాలయములు దర్శించుటకు ఒక పల్లకి నేర్పాటు చేసిరి. ఆయన దేవతామూర్తులను చూచుటకు వీలుగ పల్లకి తలుపులు తెఱచియే యుంచబడినవి. కొన్నిసార్లు ఆయన భావాతిరేకమున పల్లకి నుండి దుముకుటకు ప్రయత్నించును. కాని పల్లకి కొమ్మును పట్టుకొని ప్రక్కనే నడచుచుండిన హృదయుడు ఆయనను వారించును. ఈ విధముగ హృదయునితో గురుదేవులు శ్యామకుండమును రాధాకుండమును పరిసర దేవాలయములను దర్శించెను. ఆ సందర్భమున మథురుడు పోలేదు.

దారిలో శ్రీ గురుదేవులు ఒక తెల్ల నెమళ్ళ గుంపును చూచి హృదయుని హెచ్చరించెను. ఉత్సాహాతిశయముతో ఆయన పల్లకి నుండి దుముకుట కుద్యుక్తు డయ్యెను. తరువాత ఒక జింకలగుంపును చూచెను. అదియు ఆయనను ఉత్సాహావారిధిలో ముంచివేసెను. పంచిపెట్టుటకై మథురుడు హృదయునకు నూట యేబది రూపాయలను నాణెములుగ ఇచ్చి యుండెను. శ్రీ గురుదేవులు వైష్ణవునో మహాత్మునో చూచినపుడు అతనికి కొన్ని నాణెముల నిమ్మని హృదయునితో చెప్పెను.

అటు తరువాత ఆయన గోవర్ధనపర్వతమును చూచుటకు పోయి దాని శిఖరము వఱకును ఎక్కెను. అచ్చటి అర్చకులు ఆయన దిగి వచ్చుటకు సాయము చేసిరి.

గంగామాత (నిధువనమున నివసించుచుండిన బృందావన భక్తురాలు) ప్రథమవీక్షణముననే శ్రీ గురుదేవుల దివ్య స్వభావమును గుర్తించెను. ఆమె ఆహ్వానముపై ఆయన ఆమె వద్ద ఆఱు ఏడు దినములుండెను. ఆ పావన చరిత్రురాలిచే శ్రీ గురుదేవులు ఎంత ఆకర్షితు డయ్యె ననగా ఆయన ఆ ప్రదేశమును వదలుట కిచ్చగింపకుండెను. ఇది విని మథురబాబు గంగామాతనుండి శ్రీ గురుదేవుల నెట్లైన తొలగింపుమని హృదయునితో చెప్పెను. శ్రీ గురుదేవుల నిచ్చటనే వదలి రిక్తహృదయములతో ఇంటికెట్లు మరలి పోగలమని మథురు డనెను. అట్లు హృదయుడు గంగామాత ఇష్టమునకు వ్యతిరేకముగ, ఆమె పెద్దగా అఱచుచు ప్రతిఘటించుచుండ, గురుదేవులను నిధువనము నుండి తీసికొని పోయెను.

ఆయన బృందావనయాత్ర నట్లు ముగించి మథురునితో మథురకు మరలిపోయి అచ్చటి నుండి కలకత్తాకు పోయెను. బృందావనములో నున్నప్పుడు ఆయన వైష్ణవ వేషమును ధరించెను. తరువాతి యుత్తరములో ఇతర వివరములను వ్రాసెదను.

సీ——
శశి.

14 పుష్యమి

సోదరా బాబూరామ్,

శ్రీ గురుదేవులు ఆవైష్ణవ వేషమును రాధాకుండమువద్ద చతురయను పేరుగల యొక

అర్చకునివద్దనుండి స్వీకరించెను. ఈ బృందావన యాత్రయందు ఆయన ఎప్పుడును ఒక వెదురుకర్రను కొనిపోయెడు వాడు. ఒక్కొక సారి హృదయుడు దానిని ఆయనవద్దనుండి తీసికొనెడివాడు. ఇది గురుదేవులను క్షోభ పెట్టెడిది. దానిని తిరిగి పొందువరకు ఆయన విచార గ్రస్తుడయ్యెడివాడు. బృందావనములో ఆయన ఒక యడుగుకూడ నడువజాలకుండెను. యమునలో స్నానము కూడ పల్లకిలో కూర్చుండియే చేసెడువాడు.

సీ——

శశి.

(మూలము : ఉద్బోధన్ పుష్యమి 1349).

తిరుక్కుఱళు

మూలకర్త:
శ్రీ వళ్ళువనాయనారు

అనువక్త:
నే. భక్తవత్సలము

చతుర్థాధికారము - ధర్మబలము

ధర్మము ప్రాణులకు స్వర్గాదిఫలము నిచ్చును, మోక్షపురుషార్థము నొసగును, కావున ధర్మమును మించిన సమున్నతి సాధనము వేఱేది? 31

ఎవనికిగాని ధర్మానుష్ఠానమును మించిన సమున్నతి సాధనమును లేదు, వ్యామోహముచే ధర్మమును మఱచుటను మించిన కీడును లేదు. 32

మీకు మీకు సాధ్యమైనంతవఱకు ధర్మమనెడి సుకృతము నవిచ్ఛిన్నముగ త్రికరణములచేతను చేయుడీ. ... 33

అట్లు యథాశక్తి ధర్మము చేయువాని మనస్సులో కళంకము లేకుండుటే ధర్మసర్వస్వము. మనఃకళంకముతోడి వేషభాషలు వట్టి యాడంబరములే. 34

అసూయ విషయతృష్ణ క్రోధము వాక్పారుష్యము అనెడి నాల్గింటిని తుడిచివేసికొని సదా వర్తించుటే ధర్మము. ... 35

(ఇప్పు డెలప్రాయమున నున్నారము కావున) ధర్మానుష్ఠానమును మరణించునాటికి పెట్టుకొందమని తలంపక, ధర్మమును సదా అనుష్ఠింపవలెను. అట్లనుష్ఠితమైన ధర్మమే దేహమునుండి యుత్క్రమించు జీవునకు సేగిలేని తోడగును. 36

ధర్మప్రయోజన మిది యని తెలిసికొనుటకు శాస్త్రప్రమాణ మక్కఱ లేదు. పల్లకిలో కూర్చున్నవానిని పల్లకిని మోయుచున్నవానిని జట్టి అది ప్రత్యక్షముగనే తెలియుచున్నది. సుకృతముకలిమి పల్లకి నెక్కించినది, సుకృతములేమి పల్లకి మోయించినది— అనుట. 37

ధర్మము నాచరింపని దిన మొక్కటైనను లేకుండునట్లుగ నొకడు సదా ధర్మమును చక్కగా నాచరించునేని, అధర్మాచరణమతనికి పునర్జన్మమార్గమును మూసివేయు బండ యగును. 38

గృహస్థధర్మముతో పొందుపొసగు ఆనందమే ఆనందము. దానికి విరుద్ధముగ (వ్యభిచా

రాదులవలన) గలుగునది అప్పటికి ఆనందముగ నున్నను దుఃఖమున పర్యవసించును, కీర్తియు చెడును. 39

ఎవనికిగాని కర్తవ్యమగున దెల్ల సుకృతమే, మానవలసిన దెల్ల దుష్కృతమే. 40

ఉపోద్ఘాతము ముగిసినది.

గృహస్థధర్మము

పంచమాధికారము - గృహస్థజీవనము

గృహస్థు డనబడువాడు ధర్మస్వభావులగు తక్కిన మూడాశ్రమములవారు చను సన్మార్గమున వారికి దృఢసహాయు డగును. ... 41

రక్షకులచే విడువబడినవారికిని దరిద్రులకును యాచకులకును గృహస్థుడే దిక్కు. ... 42

పితరుల-అతిథుల-చుట్టముల సమారాధనమును పోషించుకొనుటయు గృహస్థుని వరిష్ఠ ధర్మము. 43

గృహస్థుడు పాపభీతి గల్గి, ధనసంపాదనము గావించి, పితరులను వేల్పులను అతిథులను చుట్టములను తృప్తిపఱచి శేషమును తా నుపయోగించుకొని జీవించునేని, అతని సంతతికి విచ్ఛేద ముండదు. 44

గృహస్థజీవి పత్నిపట్ల ప్రేమయు ఇతరుల పట్ల ధర్మమును గలిగి మెలగవలెను. అట్లు మెలగుట ఆ జీవితమునకు నాణెమును ప్రయోజనము నగును. 45

గృహస్థజీవితమును ధర్మమార్గమున గడపు వానికి వానప్రస్థాశ్రమ మెందులకు? ... 46

గృహస్థాశ్రమమందె యుండి తదనుగుణశీల సమంచితుడై జీవించువాడు అన్నిరకాల వానప్రస్థులకంటెను వరిష్ఠుడు. ... 47

తపస్వులకు వారిదారిని జన తోడ్పడుచు తానును తనధర్మమును వీడకుండు గృహస్థుని జీవితము తపస్వులజీవితమునకంటె నధిక సహాన సంపన్నము. 48

గృహిధర్మము యతిధర్మము అనెడి రెంటిలో గృహిధర్మమే ప్రశస్తధర్మ మని శాస్త్రములు చెప్పినవి. ఒరులనిందకు గుఱి కానియప్పుడే యతిధర్మము గృహస్థధర్మము వంటి మంచిదగును. 49

గృహస్థధర్మానుష్ఠాతకు మఱుజన్మమున స్వర్గసుఖము తప్ప దనుటే కాదు, భూలోకమున నుండగనే యతడు నాకనివాసులగు వేల్పులలో నొక్కడుగ గౌరవ మొందును. 50

షష్ఠాధికారము - గృహిణి

గృహస్థాశ్రమోచితములైన సద్గుణములును సత్ప్రవర్తనమును గలిగి, మగని వచ్చుబడికి తగినరీతిలో జీవితమును గడపు పత్నియే సహధర్మిణి. 51

గృహస్థాశ్రమోచితములైన సద్గుణ సత్ప్రవర్తనము లెవనిగృహిణి కుండవో, అతని కెంత సంపద యున్నను జీవితము వ్యర్థమే. 52

సద్గుణ సత్ప్రవర్తములు గల యిల్లా లున్న వానికి లేని దేది? సద్గుణసత్ప్రవర్తనములుగల యిల్లాలు లేనివానికి ఉన్న దేది? ... 53

ఇల్లాలికి సుదృఢపాతివ్రత్య ముండునేని, భర్త కంతకంటె మేలిమి ఏ మున్నది? ... 54

వేఱుదైవము నుపాసింపక, తనదైవమగు భర్తనే ఆరాధించి మేల్కాంచు నామె 'కురియుము' అనిన వాన కురియును. ... 55

పాతివ్రత్యము సడలకుండునట్లుగ తన్ను కాపాడుకొనుచు, భర్త నారాధించుచు, ఇద్దఱి

మంచిపేరును నిల్పుచు, ఇట్టి సద్గుణసత్ప్రవర్త నములందలి యధ్యవసాయమును దృఢముగ నవలంబించియుండు మహిళయే మహిళ. 56

మగువలను చెఱలో నుంచి చేయు కాపుదల నిష్ప్రయోజనము. వారు తమ మనస్సును పాతివ్రత్యమున నిల్పుకొని తమను చేసికొను కాపుదలయే శ్రేష్ఠమైనది. ... 57

భర్తృసమారాధనపరలైన మగువలు నాక లోకమున త్రిదశులవలన సత్యధిక పూజను పడయుదురు. 58

మంచిపేరునందు కోరిక గల యిల్లాలు ఎవనికి లేదో, అతడు తనతప్పులెన్ని శత్రువుల సమక్షమున పురుషసింహమువలె గంభీరముగ నడువ జాలడు. 59

ఇల్లాలి సద్గుణసత్ప్రవర్తనములే భర్తకు మంగళము లనియు, ఆసద్గుణ సత్ప్రవర్తనములకు సత్పుత్రప్రాప్తియే అలంకార మనియు ఎఱుకగలవారు వక్కాణింతురు.

(సశేషము)

అధ్యాత్మమార్గము*

శ్రీ యతీశ్వరానందస్వామి

చిఱుతవయస్సున ప్రారంభింపుము

ఆధ్యాత్మికజీవనమును జీవితమున సాధ్యమైనంత చిన్నతనముననే ప్రారంభింపవలెను. పారమార్థిక జీవనమునకు బీజమును మనస్సునందు బాల్యముననే నాటినతప్ప తరువాతి జీవనమున పారమార్థికభావములు కలుగు నవకాశము లేదు. ప్రపంచమున జీవించునపుడే పారమార్థికులు కానివారు ప్రపంచమునుండి విరమించిన పిదప నెన్నటికిని పారమార్థికులు కాజాలరు. వారికి ఆ ప్రాత కలుమసంస్కారము లెంత గాఢముగ నేర్పడిపోవు ననగా వాని నున్మూలించుట ఇక సాధ్యమే కాదు. వారి ఉద్యోగములకు స్వభావమునకు బానిసలై వారు కోరుకొను విధమున జీవింపలేక పోవుదురు. ఉన్నతతరమగు జీవనము శారీరకముగగాని మానసికముగగాని వారికి సాధ్యపడదు. అట్లుండ, ఈ జీవితముననే మోక్షసాధన ప్రారంభించి మనకు లభించిన కాలమును శ్రేష్ఠతమముగ నుపయోగించుకొనుటయే మన ఆదర్శము.

భగవత్కృప

మానవునకు స్వప్రయత్నరూపముననే భగవత్కృప లభించును. ఈ దృశ్యమాన ప్రపంచముకంటె శాశ్వతమును, ఉత్తమమును అగు విషయమునొఱకు తీవ్రప్రయత్నము చేయుటకు వలసిన సంకల్పబలము రూపమున లభించును. కొందఱు 'విధి' అందురు. మరికొందఱు స్వప్రయత్న మందురు. తదితరులు "అవును. నిజమే. అంతయు భగవదిచ్ఛపైనే ఆధారపడియున్నది. కాని భగవంతుడు నేను నా శాయశక్తుల ప్రయత్నింపవలె నని యుద్దేశించుచున్నాడు. నా "విధి" స్వప్రయత్నరూపముననే ప్రకటితమగు

---

* Vedanta Kesari '1937 నుండి.

చున్నది. స్వప్రయత్నమును నాయందు కల్పించునది భగవత్సంకల్పమే'' అందురు. కాని పవిత్రత లేనిచో నిష్కల్మషమైన వైరాగ్యము లేనిచో ఆధ్యాత్మిక జీవనము కాని ఆధ్యాత్మిక ప్రయత్నము కాని జరుగు అవకాశమే లేదు. మనము ఓపినంతవఱకు శక్తి గలిగి నంతవఱకు ప్రయత్నించిననే గాని భగవత్కృప సిద్ధింపదు.

మనోనిగ్రహము

ఏ విధమైన ఆధ్యాత్మిక జీవనము నందైనను ముఖ్యముగ కావలసినది మనస్సునందు ఎక్కువ భాగమును భగవచ్చింతనయందే మగ్నము చేయుట, ప్రాపంచిక విధులను నిర్వర్తించునపుడుకూడ ఎన్నడును మనస్సును, దాని ఆలోచనలను, పూర్తిగ ప్రాపంచిక సంబంధబాంధవ్యములపాలు కానీయకుండుట. మనస్సును విభజించుట కొంతవఱకైన నేర్చి. ఏపని చేయుచున్నను మనస్సునందొక భాగము భగవంతుని, భగవంతునిమాత్రమే, ఆశ్రయించి యుండునట్లు చేయవలెను. నిరంతరాభ్యాసమువలన అకుంఠిత దీక్షవలన మనమేమి ఆలోచించినను ఏమి చేసినను అదియంతయు భగవత్సేవయే అని భావించుచు మన కర్మఫలములందు మనకధికారము లేదను మనోభావము నేర్పఱచుకొనవచ్చును. ''హే! భగవన్! నేనేపని చేసినను దానిని నీ ఆరాధనగనే భావింతును.'' ఈ సేవ శారీరకము కావచ్చును. మేధాయుతము కావచ్చును. అధ్యాత్మికము కావచ్చును. కొందఱు మానవుల వలనను కొన్ని వస్తువుల వలనను నీ మనస్సునందేర్పడు ప్రతిచర్యలను గమనింపుము. వానికి తగినట్లు నడచుకొనుము. నీ గతించిన జీవితమునందలి దుష్టసంస్కారములను ప్రకోపింపజేయు వాని నన్నింటిని పరిహరింపుము. ప్రాపంచిక ప్రేమను వెన్నాడుచు భగవత్ప్రేమను కూడ తత్కాలముననే కలిగి యుండుట అసాధ్యము. రాముడును కాముడును ఒకచో నుండజాలరు.

గమ్యమును మార్గమును గూర్చిన నిశ్చితబుద్ధి

ప్రాపంచిక సుఖములు కాని స్వర్గసుఖములు కాని మన జీవనగమ్యము కావను ఆదర్శమును నిర్ధారించుకొనవలెను. ఆత్మ సాక్షాత్కారమే మన గమ్యము—ఈ ప్రపంచము కాని స్వర్గలోకము కాని మఱి యే యితరలోకము కాని కాదు. స్వర్గసుఖములు ప్రాపంచిక సుఖములకంటె భిన్నములు కావు. వానికొఱకై ప్రాకులాడుచున్నంతకాలము మనము గమ్యమును చేరుకొనజాలము. స్వర్గమున కాని ప్రపంచమున కాని కల భగవత్సృష్టిని మించి భగవంతుని కొఱకై ఉత్కంఠితులము కావలెను.

ఆధ్యాత్మిక జీవనమునకు దీక్షాబద్ధుల మగుటకు పూర్వము దానివలన కలుగు కష్టనష్టముల నెదుర్కొనగలమా? లేదా యని నిశ్చయించుకొనవలెను. మన ఆదర్శమును గూర్చి మన జీవనవిధానమును గూర్చి ఒక్కసారి తిరుగు లేని నిశ్చయమునకు రావలెను. ఎట్టి పరిస్థితులయందైనను దానికి వైదొలగక నిలువవలెను. ఈ మిథ్యాభూతముల నన్నింటిని అతిక్రమింపవలెననినచో మనయందు కొంత ధీరత్వము నిర్భీకత కొంత దుస్సాహసము కావలసి యున్నది. మన లౌకిక వాంఛల నన్నింటిని బలి ఇచ్చుటకు సిద్ధపడిననే తప్ప ఉన్నతాదర్శమును సాధించు ఆశ యుండదు. ''మాకు యుక్తాయుక్త వివేకము నిమ్ము. వైరాగ్యము నిమ్ము. భక్తిజ్ఞానముల నిమ్ము'' భగవంతుని మనమిట్లు ప్రార్థింతము గాక!

యుక్తాయుక్త వివేకము

జనులందఱితోడను నిస్సంకోచముగ మసలరాదు. కొంత విచక్షణను పాటింపవలెను. ఎవ

రైనను నిన్నాకర్షించినచో మనస్సును ఉత్తమ మార్గమునకు త్రిప్పుము. ఆ వ్యక్తి ఆకర్షణ యంతయు నశించునట్లు ఆ వ్యక్తిపట్ల శోక అయిష్టతను జుగుప్సను కలిగించుకొనుము. కొంతకాలము వినప ఈ జుగుప్సకూడ తుడిచి వేసి ఏ ఇతర ఆగంతుకుని చూచునట్లుగనో ఆ వ్యక్తిని నిర్వికారముగ చూడవలెను. ఆధ్యాత్మిక జీవనమున ఇతరులతోడి వ్యక్తిగతమగు సంబంధమును త్రెంచుకొనినను భగవంతుని ద్వారా వారిపట్ల ఒక విశాలతరమగు ప్రేమను సానుభూతిని కలిగియుందువు. ఎవరైనను ఉత్తమ మగు ఆదర్శము నందుకొనినచో అధమమైన ఆదర్శము దాని ఆకర్షణను కోలుపోయి త్యజింప బడును. మనము తీసికొను ఆహారము నందు కూడ మనము కొంత నిగ్రహమును విచక్షణను పాటింపవలెను. కనుక మనము ఈ శరీరమునం దుండునంత కాలము శరీరముపట్ల శ్రద్ధ వహించి పోషించి భగవత్సాక్షాత్కారమునకు తగిన ఉపకరణముగ నుంచుకొనవలెను. జబ్బు పడిన వానియందును బలహీనునియందును దేహబుద్ధి ఆరోగ్యవంతునియందుకంటె అధికముగ నుండును. ఆధ్యాత్మికజీవనమున త్వరితముగ పురోగతి నందవలె ననిన ఈ దేహబుద్ధి సాధ్యమైనంత తక్కువగ నుండునటుల చూడవలెను.

మన మనస్సు కొంతవరకైనను పరిశుద్ధమై నిస్సంగమై వైరాగ్యమునకు సిద్ధముగ నుండిననే తప్ప భగవత్సాక్షాత్కారమునుగూర్చి చింతించుటయే సాధ్యపడదు. నీ హృదయమును నీ మనస్సును సాధ్యమైనంత వరకు పరిశుద్ధము చేయుము అప్పుడు ఆధ్యాత్మిక సాక్షాత్కారమను అగ్నిజ్వాలలు అన్నికోరికలను దహించివేయును.

పావనచరిత్రులనుగూర్చి ధ్యానము

నిరాకారుడు నిర్గుణుడు అగు భగవంతుని గూర్చిన ధ్యానముతో ఆధ్యాత్మిక సాధనను ప్రారంభింప గలుగువారు మిక్కిలి అరుదు. పలువురకు నిరాకారుడైనను సగుణుడగు భగవంతుని గూర్చిన ఊహయే దుస్సాధ్యము. భగవంతుని గూర్చిన ఈ అంతర్యామిత్వమును అతీతమును గూర్చిన ఊహ మనకు సాధ్యము కానంత వరకు మనము మొదట పుణ్యపురుషుల రూపమున— అవతారపురుషులు ప్రవక్తలరూపమున —ప్రకటితమైన భగవద్వైభవమును గూర్చి చింతింపవలెను. నిక్కముగ అంతరంగికముగ భగవంతు నారాధించుటను గూర్చి మాటలాడుట మిక్కిలి సులభము. కాని వాస్తవమునకు మన కది సాధ్యము కాకపోవుటచే అది అర్థరహితమగు మాటల సముదాయముగనే మిగిలిపోవును.

మనము మన పరిమితమైన కల్మషపూరితమైన వ్యక్తిగతచైతన్యము ద్వారా ఆలోచింతుము. కాని మహాత్ములు అనంత చైతన్యము ద్వారా ఆలోచింతురు మనము ఆత్మవిస్మృతి నొందిన చిన్ని బుడగలవంటివారము వారు తమ సాగర జన్మమును మరువని పర్వతోన్నత తరంగముల వంటివారు. సాగర మెన్నటికిని తరంగిరూపమునకు పరిమితము కాదు.

'అవతార' మనునది భగవంతుని ఒక అద్భుతమగు వ్యక్తీకరణము, కాని సంపూర్ణ మగు వ్యక్తీకరణము కాదు నిజమునకు సాధారణ మానవులయందును భగవంతుడు కలడు.

చిన్నిబుడగల మగుటచేత ఒక తరంగిత చైతన్యమును కూడ పూర్తిగ గ్రహించుట మనకు కష్టసాధ్యము. ఆ మహితచరిత్రులను ఆరాధించుచు ధ్యానించుటచేత మనము వారి అతీంద్రియ చైతన్యముతోడి సంపర్కమును పొందుదుము. ఇది మన పరిమితజీవనముయొక్క శృంఖలములను భగ్నము చేయును. నూతన

తేజమును కొనివచ్చును. మన హృదయపు లోతులలో దాగియున్న ప్రగాఢ చైతన్యమును జాగరితము చేయును. ఈ తరంగములు మనకు సాగరసంపర్కమును కలిగించును. మనము సావధానముగ వారి జ్ఞానభూమికను చేరుకొనుట వలన మన భ్రమ లన్నియు తొలగి పోవును. దేహబుద్ధి నశించును. స్త్రీపురుష భేదము మాయ మగును. పరిచ్ఛేదకములను విదళించుకొని ఒక నూతనమైన పరిశుద్ధమైన అస్తిత్వమును పొందుదుము—విశ్వవ్యాప్తమైన ఆ అస్తిత్వము మన వ్యక్తిగతజీవనమును అస్తిత్వమును అర్థవంతముగ చేయును. (సశేషము)

రాంభొట్లూ - సోంభొట్లూ

చెవిటి సోమశేఖరశర్మ

సోంభొట్లు: అయితే ఈ స్థూల సూక్ష్మ కారణ శరీరాల కతీతమైనది 'నేను' అంటావు? దాని స్వరూపమే ఆనంద మంటావు?

రాంభొట్లు: అతీతమైనది అంటే 'ఇవి కానిది అది' అని కాదు. ఈ మూడింటిలోనూ ఉంటూ ఈ మూడూ లేనప్పుడుకూడా ఉండేది అని ఉద్దేశం. నిజంగా 'నేను' అని మనం వ్యవహరించేది దాన్ని గురించే. అవును, దాని స్వరూపమే ఆనందం.

సోంభొట్లు: మరి ఇందాక విశ్వం అన్నావు?

రాంభొట్లు: శ్రద్ధగా విను మరి. ఈ ప్రపంచం లోని గాలి పీలుస్తూ ఈ ప్రపంచాన్ని ఆహారంగా జీర్ణం చేసుకొంటూ ఈ ప్రపంచంతో, మనుషులే గానీ కుక్కలూ పిల్లులే గానీ ఇల్లూ వాకిలీ చెట్టూ చేమలే గానీ ఇలా ఈ ప్రపంచంతో, అనేక రకాల సంబంధ బాంధవ్యాలతో పడుగూ పేకగా కలిసిపోయి ఉన్నావు. సూక్ష్మంగా చెప్పాలంటే నీవు ఈ ప్రపంచంలో ఒక భాగానివి. ఏం?

సోంభొట్లు: నిజమే.

రాంభొట్లు: ఇంకో విధంగా చెప్పాలంటే ఈ నీ శరీరం ఈ ప్రపంచ వస్తువుల రూపాంతరం. అంతేనా?

సోంభొట్లు: దేహం పాంచభౌతిక మంటారు మరి. అదేనా నీవు చెప్పేది? మట్టీ నీళ్ళూ నిప్పూ గాలీ ఆకాశాలతో తయారైన శరీరం మరి ప్రపంచ వస్తువుల రూపాంతరమే కదా!

రాంభొట్లు: అంటే నీవు మాత్రం అని వ్యవహరించేటప్పుడు నీవు వేఱే ప్రంపంచం వేఱే అనీ ప్రపంచం అనేటప్పుడు ఆ ప్రపంచంలో నీవు కూడా ఉన్నావనీ అర్థం. తెలుస్తున్నది గదా?

సోంభొట్లు: ఆఁ ఆఁ!

రాంభొట్లు: ఇలా 'నీవు' అనే వ్యవహారానికి వ్యష్టి అనీ ప్రపంచం అనే వ్యవహారానికి సమిష్టి అనీ పేర్లు. వ్యష్టిగా స్థూలశరీరం ఉన్నప్పుడు సమిష్టిగా స్థూలప్రపంచం ఉన్నది. అలాగే వ్యష్టిగా ఉన్న సూక్ష్మశరీరం ఉన్నప్పుడు సమిష్టిగా సూక్ష్మప్రపంచం ఉన్నది. వ్యష్టిగా కారణశరీరం ఉన్నప్పుడు సమిష్టిగా కారణ ప్రపంచం ఉన్నది. తెలుస్తున్నదా?

సోంభొట్లు: ఏమిటో. సూక్ష్మశరీరం అంటే కర్మేంద్రియాలూ జ్ఞానేంద్రియాలూ ప్రాణాలూ మనస్సూ బుద్ధీ చిత్తమూ అహంకారమూ అని కదా చెప్పావు? సూక్ష్మ ప్రపంచం అంటే సూక్ష్మ చెట్లూ సూక్ష్మ ఇళ్ళూ అన్నీ ఉంటాయా?

రాంభొట్లు : ఎందుకుండవూ? ఇలా చూడు. ఇప్పుడు మేల్కొనే ఉన్నావు. నీ స్థూల శరీరాన్ని 'నీవే' అనుకుంటున్నావు. స్థూల ప్రపంచాన్ని చూస్తున్నావు. ఏం? ఇప్పుడు సూక్ష్మ శరీరం గొడవే నీకు పట్టదు. అవునా?

సోంభొట్లు : (ఊరకుండును.)

రాంభొట్లు : రాత్రి నిద్రపోతావు. నీవు ఊరికి పోయినట్లూ రైలు చాలా లేటయినట్లూ, నీ మిత్రులందఱినీ కలుసుకున్నట్లూ ఎంతో సుఖ సంతోషాలతో చాలా రోజులు గడిచిపోయినట్లూ కలగంటావు. ఈ కలలోని 'నీవు' ఎవరు? కలలోని రైలూ మిత్రులూ కాలమానమూ అంతా ఏమిటి?

సోంభొట్లు : (ఆశ్చర్యముతో నోరు తెఱచి) ఓహో! అదంతా వేఱే ప్రపంచమా! స్వప్న ప్రపంచం!

రాంభొట్లు : అదే నీ సూక్ష్మశరీరమూ అదే నీ సూక్ష్మ ప్రపంచమూ, వ్యక్తి ఉన్నప్పుడు సమిష్టి ఉండక తప్పదని చూచి ఉన్నాము కదా.

సోంభొట్లు : నిజమే. మేల్కొని ఉన్నప్పుడు ఇప్పటి ఆలోచనలూ వ్యవహారాలూ ఒకటి. నిద్రలో కలలు గంటే ఈ మేల్కొన్నప్పటి ప్రపంచం గుర్తే ఉండదు. అప్పటి ఆలోచనలూ వ్యవహారాలూ అచ్చంగా మేల్కొన్నప్పటి లాగానే జరిగిపోతూ ఉంటాయి. నీ విప్పుడు చెబుతూ ఉంటే ఎంత ఆశ్చర్యంగా ఉంది!

రాంభొట్లు : ఈ కలలో నీవూ మేల్కొన్న నీవూ రెండూ నిజమే కదా మరి! కలలో నీ ఈ శరీరం లేకపోయినా!

సోంభొట్లు : నిజమే మరి. ఇప్పుడు నీతో మాట్లాడేది నేనే. నిన్న రాత్రి కలలో కాఫీలో చక్కెర తక్కువైందని మా ఆవిడ మీద విసుక్కున్నది నేనే. కాదనడం ఎలా?

రాంభొట్లు : ఇక ఒళ్ళు తెలియకుండా గాఢంగా నిద్రపోయావనుకో. నిద్ర లేచాక ఏమంటావు? ఎంత గాఢనిద్రపోయానో! ఏమీ తెలియలేదు అంటావు. కలలూ రాలేదు. నిద్రలో నీవు ఒకడివి ఉన్నట్లు కూడా నీకు తెలియలేదు.

సోంభొట్లు : (నవ్వుతూ) అక్షరాలా నిజం. మొన్నొకసారి రాత్రి మా వాడు లేచి కూర్చుని 'నేనెక్కడున్నాను?' అని తర్కించుకుంటున్నాడు, నవ్వలేక చచ్చాం.

రాంభొట్లు : చూడు మరి. ఏమీ తెలియకుండా నిద్రపోయినా ఆ నిద్రసుఖం అనుభవించేందుకు నీవూ, ఈ దేశకాలనిమిత్తాలను దాటిపోయిన మీ వాడూ, అక్కడ కూడా ఉండనే ఉన్నారు. ఆ శరీరాలే కారణ శరీరాలు ఆ ప్రపంచాలే కారణ ప్రపంచాలూ. అర్థమవుతున్నది గదా?

సోంభొట్లు: ఓ, చక్కగా అర్థమవుతున్నది. మేల్కొన్నప్పుడు కలగంటున్నప్పుడు కలలు లేని నిద్రలో ఈ మూడు అవస్థలలోనూ మారకుండా ఉన్నదే నిజమైన నేను—వ్యక్తిగా. ఆ నేనులు ఉన్న ఆయా ప్రపంచాలు — వాటిని వేఱే ఏమనాలి—అవి నా సమిష్టి రూపాలు. అంతే గదా?

రాంభొట్లు : అంతే. నీ స్థూల శరీరానికీ నీ స్థూల ప్రపంచానికీ భేదం లేదనీ రెండూ ఒకటే అనీ చెప్పాం గదా.

సోంభొట్లు : అవును. నా శరీరమూ పంచ భూతాలతో చేసినదే. ప్రపంచమూ పాంచ భౌతికమే. అందువలన నిజానికి రెండూ ఒకటే అనే అనాలి.

రాంభొట్లు : అలాగే సూక్ష్మ కారణ శరీరాలూ సూక్ష్మకారణ ప్రపంచాలూనూ. కను

కనే ఈ మూడు శరీరాల్లోనూ వాటిని మించీ ఉన్న నీవే ఆ మూడు ప్రపంచాల్లోనూ వాటిని మించీ ఉన్నావు.

సోంభొట్లు : (ఆలోచించును.)

రాంభొట్లు : నీ ఈ మూడు అవస్థలలోనూ వ్యాపించి ఉన్న ఆ చైతన్యమే శరీరాల్లో ఉన్నంతకాలమూ 'నేను' గాను ప్రపంచాల్లో ఉన్నప్పుడు విశ్వంగానూ వ్యవహరించబడుతూ ఉంది.

సోంభొట్లు : ఆ చైతన్యంతో తెలిసి తెలిసీ తాదాత్మ్యం పొందగలిగితే 'నేను' విశ్వవ్యాపి నని తెలుసుకొనగలనంటావు. నిజంగా విశ్వమంతా నాదేనని గ్రహిస్తానంటావు. ఇప్పుడు నా శరీరాన్ని ఎంతగా ప్రేమిస్తున్నానో అప్పుడు నా ప్రపంచాన్నీ అంతగానూ ప్రేమిస్తానంటావు ఏం? (సాలోచనగా చూచును.)

రాంభొట్లు : అద్దీ చక్కగా అందుకొన్నావు.

పరిప్రశ్న

[శ్రీ రామకృష్ణ మఠము (మద్రాసు) న 10–6–72 న జరిగిన అంతర్యోగమునందు జిజ్ఞాసువుల ప్రశ్నలకు శ్రీమత్తపస్యానందస్వామి వారి యుత్తరములు]

ప్రశ : ఎవరికిని అపకారము చేయక పవిత్ర జీవనము గడపిన యొకడు దారుణవ్యాధిగ్రస్తుడయ్యెననుకొనుడు. అతని దుఃఖములన్నింటికి పూర్వజన్మలలో అతడు చేసిన కార్యములే కారణమని అతనికి చెప్పుటవలన ఏమైన ప్రయోజనమున్నదా? ఆ పాపములు ఈ జన్మలో తనకు తెలియనందున ఇప్పటి దుఃఖములను అప్పటి పాపములకు సరిపెట్టుకొన జాలనని అతడు తిరస్కరింపవచ్చును గదా? అతని నింకెట్లు అనునయింపగలము?

ఉత్తరము : కర్మసిద్ధాంతమును పూర్తిగ నంగీకరించిననే దానిపై నాధారపడిన వివరణములు సహాయకరము లగును. కార్యకారణవంతమైన ప్రపంచమునందు వర్తమానమునందలి ప్రతియొక్క నైతిక ప్రభావయుతమైన సంఘటనకు నైతికప్రభావయుతమైన పూర్వఘటన యొకటి యుండి తీరవలెను. యాంత్రిక ప్రపంచమున నున్నట్లే. ఈ సిద్ధాంతమును సూత్రప్రాయముగనైన నంగీకరించినను కర్మసిద్ధాంతము మానవునకు అర్థవంతమగును. మన మిప్పుడనుభవించుచున్న దుఃఖములకు కారణములగు ఆ నిశ్చితకర్మలను తెలిసికొనవలెనని యొత్తిడిచేయుట, మన సర్వనాశమునకు దారితీయు జ్ఞాపకశక్తిని కోరితెచ్చుకొనుటయే. గతించిన జన్మలయందలి సంఘటనలను సాంగత్యములను అన్నింటిని గుర్తుతెచ్చుకొనినచో మానవుడు అత్యంతదౌర్భాగ్య స్థితి యందు పడిపోవును. ఈ వర్తమాన జీవితమందలి అన్ని జ్ఞాపకములే మన మానసికారోగ్యమునకు ఎంతయో చెఱుపు చేయ జాలును. మానవుని మనస్సును రక్షించుటకు దయార్ద్రప్రకృతి ఏర్పరచిన విధానమే మన కొన్ని జ్ఞాపకముల మఱపు. మనకు రక్షకములగు ఈ మఱపుపొరల నిర్మూలనమును మనము కోరకుందుము గాక. ఈ విశ్వమున జరుగు సంఘటనల వెనుక నొక న్యాయము–ధర్మము కలదని తృప్తిపడుటకు, మన వర్త

మానము మనభూతకాలముయొక్క ఫలమని యంగీకరించిన చాలును.

కర్మసిద్ధాంతము నవలంబించుటవలన మన బుద్ధికి కలుగు సమాధానమేకాక; మనము ఆ పరమసంకల్పశక్తియందు శరణ్యభావమును కూడ నలవరచుకోవలయును. పర్యవసానమున ఆ పరమసంకల్పశక్తి ఎట్లు పనిచేయునో మన కర్థముకాదు. కర్మసిద్ధాంతమన ఆ సంకల్ప శక్తిని మానవమేధ కార్యకారణరూపమున నర్థము చేసికొను ప్రయత్నము మాత్రమే. కాని తుదకు ఆ అనంతసంకల్పశక్తి లోతులను మన మర్థము చేసికొనజాలము. తెలివైనపని యేదనగా, దానిని ప్రతిఘటించుటకంటె దాని యందు శరణుపొందుటయే. ఈ శరణాగతిని సంపూర్ణముగ నలవరచుకొనినచో దుఃఖ సంతప్తునకుకూడ అది శాంతి నీయగలదు.

ఈ దుఃఖములను నిర్ణయించు సిద్ధాంతములు మిక్కిలి అగమ్యములు. భగవంతు డెవని నెక్కువ ప్రేమించునో వానిపై తీవ్రతమములగు దుఃఖములను వర్షించుననిపించును. ఒక జీసస్సుక్రీస్తు శిలువవేయుబడినాడు. ఒక రామకృష్ణపరమహంస కాన్సరు (Cancer) వ్యాధితో కీర్తిశేషుడయ్యెను. గొప్ప భక్తకోటిలోనివారైన పాండవులు చెప్పరాని కడగండ్లు పడవలసివచ్చినది. మహాత్ములగువారు కూడ మనకు తెలిసినంతవఱకు నిష్కారణముగ ననుభవింపవలసిన గాని, అల్పజనులమగు మనము సహించుట నేర్చుకొనవలయును.

వార్తలు - విశేషాలు

శ్రీ రామకృష్ణానంద స్వామివారి 113-వ జన్మదినోత్సవము శ్రీరామకృష్ణమఠము (మైలాపూరు మద్రాసు-4) న 1975 ఆగస్టు 5-వ తేది భక్తిప్రపత్తులు పెంపారగా జరుపబడినది. ఉదయమున 5 గంటలకు మంగళారాత్రికానంతరము గీతాపఠనము ఉపనిషత్ పారాయణము చండీపాఠము నడచినవి. మధ్యాహ్నమువఱకు భజనలు జరుగుచుండగా విశేష పూజయు హోమమును నిర్వహింపబడినవి. శ్రీరామకృష్ణానంద స్వామివారి చిత్రము అలంకృతమై మఠావరణమున సమర్పబడి భక్తుల నందఱను ఆధ్యాత్మిక భావతరంగములం దోలలాడించుచుండినది. మధ్యాహ్నము పన్నెండుగంటలకు సమావిష్టులైన భక్తులకు ప్రసాదము పంచిపెట్టబడెను.

సాయంకాలికారాత్రికము తరువాత శ్రీ రంగానంద స్వామివారు భక్తులకు శశి మహారాజుల (శ్రీరామకృష్ణానందుల) మహాత్వమును గూర్చి యుపన్యసించిరి. "వారి జీవితమే ఒక తీవ్రమైన తపము, సాటిలేని గురుభక్తికి అద్వితీయమగు గురుసేవకు నిధానము. శ్రీవారి శుభనామమునకు తగినట్లే వారి యానందమంతయు శ్రీరామకృష్ణులయందే. గురుశుశ్రూష వారికి మోక్షముకంటె ప్రియము. శ్రీరామకృష్ణ మఠము ఈనాడిట్లు వటవృక్షమువలె విస్తరించినదనగా దానికి శ్రీ రామకృష్ణానంద స్వామివారి పెట్టుపోతలే కారణము. వారి గురుసేవ యందు గురువుగారి శిష్యులసేవయు గర్భితమై యుండెను. కనుకనే వారికి 'మఠమునకు అమ్మ' అను పేరు వచ్చినది. వారి యాత్రలు శ్రీరామకృష్ణుల సాన్నిధ్యమున నుండుటయే. ఎట్టి కష్టకాలములందును వారు తమ కైంకర్యమును కుంటుపడనీయలేదు. పూజా మందిరములోని

శ్రీరామకృష్ణుల పటము వారికి సర్వవిధముల సజీవసాన్నిధ్యము. వారి శ్రీరామకృష్ణ పూజ సుమసమనోహరము. శ్రీరామానుజాచార్యుల పట్ల వారి ప్రేమ, గౌరవములు ప్రగాఢములు. వారు ఆచారనిష్ఠులైనను విశాలహృదయులు ''

పిదప శ్రీరామకృష్ణ మఠ–సేవాసంఘ ఉపాధ్యక్షులు శ్రీ కైలాసానందస్వామివారు ఆంగ్లమున నుపన్యసించి శ్రీరామకృష్ణానందస్వామి వారి ప్రజ్ఞాప్రేమ విశేష కథనములతో భక్తబృందమును హర్ష పులకితగాత్రులను చేసిరి. వారి యుపన్యాస సారాంశము : శ్రీరామకృష్ణానందస్వామివారు ఆచారనిష్ఠమైన భక్తకుటుంబమున జనించిరి. వారి చిన్నతన మంతయు పూజలు వ్రతనియమములు ఉపవాసములు జాగరణాల వాతావరణములో గడచిపోయినది. పాఠశాలయందును కళాశాలయందును ఆయన ప్రజ్ఞానిధియైన విద్యార్థి. శ్రీరామకృష్ణులతోడి వారి సమాగమము వారి జీవితమున నొక ముఖ్యమైన మలుపు. శ్రీరామకృష్ణుని పదునార్గురు శిష్యులలో వారొకరైరి. ఏసుక్రీస్తుతోడి వారి ముఖ్య సంబంధమును శ్రీరామకృష్ణులు కనుగొనిరి. అర్హులైన శిష్యులకొఱకై శ్రీరామకృష్ణుల యాక్రోశమునకు ఫలముగ ఆయనకడ కరుదెంచిన బాలురలో శ్రీరామకృష్ణానంద స్వామి యొకరు. ఆయనపై వారి కుటుంబ మెన్నియో ఆశలు పెట్టుకొనియుండెను. మాతాపితలపట్ల వారికి బాధ్యత యుండెను. అయినను ఆ ప్రాపంచిక బంధముల నన్నింటిని త్యజించి తనను తాను ఆ యుగావతారునకు సమర్పించుకొనెను. శ్రీరామకృష్ణులతోడి ప్రప్రథమసమావేశముననే పారమార్థికసంస్కారమును చిన్నతనముననే అనుసరింపవలసిన యగత్యమును గూర్చి తెలిసికొనెను. ఇక అప్పటి నుండియు ఆయన శ్రీరామకృష్ణ గతప్రాణులై సేవాపరాయణులై జీవించిరి. కస్సిపూరునందు ఈ సేవ పరాకాష్ఠ నందినది. నిజమునకు గురుసేవకంటె ఇతరమగు సాధన వారికి తెలియదు. విశేషమేమన శ్రీరామకృష్ణులు నిర్వాణమునొందినను వారి సేవాతత్పరత ఏమాత్రమును తరుగలేదు. భారతదేశమునకు త్యాగము – సేవ ఆదర్శములని యందురు. ఈ రెండును శ్రీరామకృష్ణానందులయందు అద్భుతముగ వ్యక్తమైనవి. మఠమున కాయనయే ప్రాపయ్యె ననిన ఆశ్చర్యమేమి ?

జన్మదిన బహిరంగోత్సవము 10-8-75 న జరుపబడినది. 3-30 గంటలనుండి 5-30 వఱకు బ్రహ్మశ్రీ వి. ఎస్. వెంకటరమణ రావుగారు ''భక్త కనకదాస'' హరికథతో భక్తులను రంజింపచేసిరి. బహిరంగసభ శ్రీ వీతమోహానందస్వామివారి వేదగానము సంకీర్తనముతో ప్రారంభమై 5-30 గంటలనుండి 7-30 వఱకు శ్రీ కైలాసానందస్వామివారి అధ్యక్షతన జరిగెను.

శ్రీమత్తపస్యానందస్వామివారు తమ స్వాగతోపన్యాసమున శ్రీ కైలాసానందస్వామి వారి ప్రశంసను పేర్కొనిరి. మద్రాసు మఠమునకు 1944 నుండి 1971 వఱకు అధ్యక్షుడుగ నుండి వారు చేసిన సేవ నిరుపమానము. శ్రీరామకృష్ణ సంప్రదాయ కార్యక్రమము మద్రాసునందు వారి యాజమాన్యమున నిరంతరాయముగ వర్ధిల్లి విస్తృతమైనది దక్షిణదేశమునకు శ్రీరామకృష్ణుల దూతయైన శ్రీరామకృష్ణానంద స్వామిని తలపించుచు శ్రీ కైలాసానంద స్వామి వారును దక్షిణదేశమునకు తమ జీవితమున నధికాంశము నర్పించిరి. వివేకానంద కళాశాల మొదలగు విద్యాసంస్థలు, (దేశమున గల శ్రీరామకృష్ణసేవాసంఘమునుండి విద్య నభ్యసించు

చున్న 60,000 మంది విద్యార్థులలో 16,000 మంది మద్రాసునందే కలరు.) జనులకు పారమార్థిక సేవ, ప్రచురణసంస్థ, మఠప్రదేశము— అన్నియు శ్రీ కైలాసానందస్వామివారి అసమాన దూరదృష్టిని సాహసోపేతమైన నిర్వాహణను ప్రకటించుచున్నవి. ఇటీవలనే వారు శ్రీ రామకృష్ణ మఠ సేవాసంఘమునకు ఉపాధ్యక్షులగుట మద్రాసు మఠముయొక్క భక్తులకు మఱింత ముదావహమగు విషయము.

తరువాత నగరమునందలి మఠ సేవా సంఘ సంస్థ లనేకముల తరఫున శ్రీ కైలాసానంద స్వామివారికి పుష్పమాల లర్పింపబడినవి. శ్రీ ఎస్. కె. శివరామన్ గారు శ్రీరామకృష్ణులపట్ల శ్రీ కైలాసానందస్వామి వారి ప్రగాఢ భక్తిని గూర్చియు, వారి గురువులగు శ్రీ మహాపురుష్ మహారాజుల (శ్రీ శివానందస్వామి) పట్ల వారి యచంచల భక్తి విశ్వాసములను గూర్చియు శ్రీ రామకృష్ణసంప్రదాయముపట్ల వారికి గల అకుంఠితమైన సేవాతత్పరతను గూర్చియు భక్తి ప్రపత్తులతో ప్రశంసించిరి.

మద్రాసు వివేకానంద కళాశాలయందలి ప్రొఫెసర్ కె. గణేశన్ గారు ఆంగ్లమున మద్రాసు సాంఘికజీవనమునకు శ్రీ శశిమహారాజులు (శ్రీరామకృష్ణానందస్వామి) చేసిన యుపకృతినిగూర్చి ప్రసంగించిరి. వారిట్లనిరి: శ్రీరామృష్ణుల సేవయందు శ్రీ రామకృష్ణానంద స్వామి యెల్లరను అతిశయించెను. పవిత్రమైన ఆ సంప్రదాయమునకు ఆయన ఒక ఉత్తముడు ఉదాత్తుడు అగు ప్రతినిధి. 'మహాపురుషుల జీవితము లన్నియు మన జీవితమును కూడ దివ్యములుగ చేసికొనగలమను విషయమునకు జ్ఞాపికలే' యను కవివాక్యమున కాయన తార్కాణము. ఆయన నిరంతరము శ్రీరామకృష్ణుల యందే లీనుడై జీవించుచు కార్యములు నిర్వర్తించుచు ఇతరులుకూడ ఆ పరమహంస తరుచ్ఛాయయందు నివసించునట్లు చేసెను. శ్రీ శశి మహారాజుల జీవితమును గూర్చి చింతించునపుడు 'వసంతకాలమువలె ప్రపంచాభ్యుదయమునకు పాటుపడు మహాత్ములగూర్చి శ్రీ శంకరులు చేసిన స్తుతి స్మరణకు వచ్చును. జగద్గురుడగు శ్రీరామకృష్ణుని శిష్యుడగు శ్రీరామకృష్ణానందస్వామి శ్రీ కృష్ణ భగవానుని శిష్యులగు ఉద్ధవార్జునులను తలపించును. ఈ యుగావతారుని కార్య నిర్వహణకై ఎన్నుకొనబడిన యుపకరణ మాయన. గురుశక్తి మూర్తీభావమే శ్రీరామకృష్ణపరమహంస, భగవంతుని యనుగ్రహశక్తియే గురువు. వివేకచూడామణి వచనములలో శ్రీరామకృష్ణ పరమహంస కరుణాసముద్రుడు, బ్రహ్మవిత్. "అయినను, నేను కాదు క్రీస్తుదేవుడే నాయందు నివసించుచున్నాడు" అను సెయింట్ పాల్ మాటలను స్మృతికి తెచ్చుచు శ్రీ శశిమహారాజ్ తన యాత్మను శ్రీ రామకృష్ణులయందే లీనము చేసెను. శ్రీరామకృష్ణులయందే శ్రీ శశిమహారాజ్ జీవించియుండెను. వారి ప్రతియొక్క చర్యయు గురుదేవులయిచ్ఛానుసారమే జరిగెను. వారి గురుదేవుల పూజ కార్యకలాపముకంటె నధికమై ఎల్లరకును ఉద్బోధకరమై యొప్పెను. ఏకమనస్కమైన భక్తికి అవ్యవహితమైన సేవకు ఆయన రూపకల్పన. తీర్థయాత్రలయందైనను వారికి రుచి లేదు, పావిత్ర్యమంతయు వారికి వారి పూజామందిరములోని సాన్నిధ్యమునందే యుండెను. వారి జీవితము పరిపూర్ణమైన ఆత్మత్యాగము, ఆత్మార్పణము. మన దేశమునందలి భక్తాగ్రగణ్యులు ప్రకటించిన, శాస్త్రములుద్ఘాటించిన, భక్త్యాదర్శమునకు ఆయన జీవితమే ఒక వ్యాఖ్యానము.

పిదప ఆర్. రాధాకృష్ణన్ గారు – తిరుచిరాపల్లి – తమిళమున ప్రసంగించిరి. గురువు శ్రద్ధాయుతుడైనశిష్యునకు అత్యంతాదరణీయుడనుచు వారు తమిళ ప్రబంధములనుండి అనేకోదాహరణములను చూపిరి. గురువును తప్ప ఇతర దైవము నన్వేషింపని సాధకు లెందఱో కలరు. శ్రీరామకృష్ణులసేవయందును వారిపట్లగల భక్తి యందును శశిమహారాజు ఆంజనేయుని గుర్తునకు తెచ్చును. శశిమహారాజునందు ఆత్మ ప్రకటనయే లేదు. ఉన్నదంతయు శ్రీరామకృష్ణ చైతన్యమే. తన గురువునందు వారి శరణాగతి, భగవంతునియందు గజేంద్రుని శరణాగతి వంటిది, శ్రీకృష్ణునియందు ద్రౌపది శరణాగతి వంటిది. అది సంపూర్ణము, నిర్మలము.

సమావేశమును ముగించుచు శ్రీ కైలాసానంద స్వామివారు ఇట్లనిరి: శ్రీరామకృష్ణుల కార్యము వర్ధిల్లుచున్నది. ఆయన కార్యము నాయనయే చేసికొనును. ఇతరులు నిమిత్తమాత్రులుగ నుందురు. చూపరులుగ నుందురు. 'శ్రీరాముని ఇచ్ఛ' కథలోని సాలెవాని వలె ప్రతి పనియందును శ్రీరాముని ఇచ్ఛను చూచుటను ప్రతియొక్కరును నేర్చుకొనవలెను. శ్రీ వివేకానందస్వామి శ్రీ శశిమహారాజులను మఠమునకు మూలస్తంభమనియు 'అమ్మ' అనియు పేర్కొని యుండిరి. నిజముగ శ్రీరామకృష్ణ నాటకమున శశిమహారాజులపాత్ర అతి ముఖ్యమైనది కీలకమైనది. వ్యవస్థాపకులయందును నిర్మాతలయందును శశిమహారాజులను మించినవా రెవరును లేరు. శ్రీరామచంద్రునకు హనుమంతు డెట్లో శ్రీరామకృష్ణులకు శశిమహారాజు అట్లు. శ్రీరామకృష్ణుల ఇచ్ఛానుసారము వారి పదునార్గురు శిష్యులును వారిని పరివేష్టించి వారివారి పాత్రలను నిర్వహించి చనిరి. కాని శ్రీరామకృష్ణనాటకము మొదలగుచున్నది ఇప్పుడే. ఇక రాబోవు దశాబ్ద శతాబ్దముల వఱకు అది కొనసాగును. శ్రీరామకృష్ణులు ఒక విశిష్ట గురువైనచో శ్రీ శశిమహారాజు ఒక విశిష్ట శిష్యుడు. ప్రపంచపురోగమనమున ప్రతి ముఖ్యఘట్టమునను భగవంతుని సాహాయ్యము లభించుటయు పరిస్థితులు చక్కబడుటయు ప్రపంచ చరిత్ర ప్రదర్శించుచునే యున్నది. శ్రీరామకృష్ణోద్యమమున శశిమహారాజులపాత్ర ప్రముఖము శాశ్వత ఫలదాయకము. దక్షిణ భారత దేశము వారి కెంతయో ఋణపడి యున్నది. దక్షిణ దేశమున వారి కృషి ఫలితము కాలక్రమమున సమగ్రముగ ప్రకటితము కాగలదు. వారు మాతృదేవి శ్రీ శారదాదేవిని దక్షిణ దేశమునకు కొనివచ్చినపుడు ఆమె యాత్ర సుఖముగ జరుగుటకై వారు రక్తము నోడ్చిరనియే చెప్పవచ్చును. శ్రీ శారదాదేవిపట్ల వారి భక్తిప్రపత్తు లట్టివి. మద్రాసున వారి విద్యాదాన కార్యక్రమమున వారితో సహకరించుటకు రాము, రామానుజుడును లభించుట యొక యదృష్టము. నిక్కముగ శ్రీరామకృష్ణోద్యమమున ప్రథమమున ఉత్తర దేశమునకు పిదప దక్షిణ దేశమునకు శశిమహారాజుల కృషి యమోఘము.

ప్రొఫెసర్ ఎస్. నారాయణన్ అధ్యక్షులకు వక్తలకు వందన సమర్పణము కావించిరి.

పిదప శ్రీరామకృష్ణ మఠ భజనమండలి భక్తులకు సంకీర్తనలతోను స్తోత్రములతోను వీనులవిందు గావించినది.

రామకృష్ణమిషన్ వరదబాధితులకు సహాయ కార్యక్రమము

ఒక మనవి

బీహారు రాష్ట్రమునందలి ఉద్ధృతమైన వరదలు జనులకు ఆస్తిపాస్తులకు అపారమైన నష్టమును కలిగించుట ఎల్లరకును తెలిసిన విషయమే. పాట్నానగరముకూడ ఈ వరదల తాకిడికి బలియైనది. నగరమునందలి ఎన్నియో ప్రాంతములందు ఇంకను నీరు నిలిచియేయున్నది. వరదల వలని కలుగు అనేకములగు వ్యాధులవలన పరిస్థితి మఱింత విషమించినది.

పాట్నానగరమునందును ఆ పరిసరములందును ఆగస్టు 27 వ తేదీనుండి రామకృష్ణ మిషను వరదబాధితులకు సహాయకార్యక్రమమును ప్రారంభించినది. ప్రస్తుతము గోధుమపిండి అటుకులు ఉర్లగడ్డలు ఉప్పు అగ్గిపెట్టెలు మొదలగునవి, ధోవతులు, చీరలు, ఏడు ప్రాంతములందు 5000 బాధితజనులకు పంచిపెట్టబడుచున్నవి. అదేసమయమున ఆ ప్రాంతములందే వైద్యసహాయముకూడ చేయబడుచున్నది. అయినను సాధ్యమైనంతమంది బాధితులకు ఉపయోగకరమగు సహాయమందుటకు ఇతరప్రాంతములకుగూడ భారీయెత్తున సహాయకార్యక్రమము విస్తరింపవలసియున్నది. సోదరసామాజికులు ఉదారహృదయముతో విరాళములనిత్తురను ధైర్యముతో మేము సహాయకార్యక్రమమును ప్రారంభించితిమి. దీననారాయణసేవయందు సోదరసామాజికులందఱును పూర్వమువలెనే శక్తికొలది చేయూత నిత్తురని విశ్వసించుచున్నాము.

తదర్థమగు విరాళములు ఈ క్రింది యడ్రెసులందు కృతజ్ఞతతో స్వీకరింపబడును. చెక్కులు (Cheques) పంపగోరువారు "రామకృష్ణమిషన్" పేరిట పంపవలెను.

అడ్రెసుల పట్టిక

1. రామకృష్ణమిషన్ బేలూరు మఠము 711-202 హౌరా.
2. అద్వైత ఆశ్రమము 5, డేహీ ఎన్టల్లిరోడ్డు కలకత్తా 700-014.
3. ఉద్బోధన్ కార్యాలయము 1, ఉద్బోధన్ లేన్ కలకత్తా 700-003.
4. రామకృష్ణ ఇన్స్టిట్యూట్ ఆఫ్ కల్చర్ గోల్‌పార్క్ కలకత్తా 700-029.
5. రామకృష్ణ ఆశ్రమము సేవాప్రతిష్ఠాన్ 99 శరత్‌బోసురోడ్డు కలకత్తా 700-026.
6. రామకృష్ణమిషన్ ఆశ్రమము రామకృష్ణ అవెన్యూ పాట్నా 800-004.
7. రామకృష్ణ ఆశ్రమము ఖార్ బొంబాయి 400-052.
8. రామకృష్ణమిషన్, రామకృష్ణ ఆశ్రమమార్గ్ న్యూఢిల్లీ 110-055.
9. రామకృష్ణమఠము, మైలాపూరు మద్రాసు 600-004.

గంభీరానందస్వామి
జనరల్ సెక్రెటరి
రామకృష్ణ మిషన్.

బేలూరు మఠము
5, సెప్టెంబరు 1975

శ్రీరామకృష్ణోపనిషత్తు

తమిళ రచయితలు :

శ్రీ చక్రవర్తి రాజగోపాలాచార్యులుగారు

ఆంధ్రానువాదకులు :

గౌ॥ న్యాయమూర్తి

శ్రీ ప్రత్తిపాటి సత్యనారాయణరావుగారు

శ్రీరామకృష్ణ దేవుని దివ్యోపదేశ వాక్యము లాధారముగాగొని, వానిని విరివి పఱచి, మనోహర కథా రూపముగను, సంభాషణరూపముగను అమర్చిబడినది.

128 పుటలు వెల : రూ. 3-75

శ్రీరామకృష్ణ పరమహంస నీతికథారత్నములు

అనువాదకులు :

శ్రీ చిరంతనానందస్వామి

మనోహరములు చమత్కారములు తత్త్వార్థబోధకములు అగు శ్రీరామకృష్ణుల నీతి కథలలో విశిష్టమగువాని నెన్నుకొని విషయానుగుణముగ విభజించి యనువదించిరి. హృద్యమగుశైలి.

పుటలు : 84 + VI వెల : రూ. 2-50

నాలుగవ ముద్రణము

నా జీవితము జీవనకార్యము శ్రీవివేకానందస్వామి

అనువాదకులు :

శ్రీ కందుకూరి మల్లికార్జునం

భారతదేశ ప్రజలు లక్షలాదిగ వెతల పాలై కుందుచుండుటను చూచి ఆయన హృదయమెట్లు రక్తాశ్రువులు కార్చుచుండెనో తన మాతృదేశమును మరల పూర్వ తేజోవైభవముతో దీపించునట్లు చేయుటకు ఆయన సంకల్పించిన మార్గ మెద్దియో ఇందు ప్రస్ఫుటముగ తెలియుచున్నది.

పుటలు : 61+ii వెల : రూ. 1-25

(రెండవ ముద్రణము)

బాలల వివేకానందుడు

బెంగాలీమూలము :

శ్రీ నిరామయానందస్వామి

అనువాదకులు :

శ్రీ కరణం రంగనాథరావు

జగద్విఖ్యాతుడైన వివేకానందస్వామి జీవితచరిత్ర బాలబాలికలకు సులభముగా అర్థమగునట్లు రచింపబడినది. స్వామివారి బాల్యవిశేషములు శ్రీ రామకృష్ణుల సాంగత్యము పాశ్చాత్యదేశములకు పయనము మాతృదేశమున వారి కార్యక్రమము మనోహరముగ సంగ్రహింపబడినది.

పుటలు : 80+viii వెల : రూ. 2-00

(రెండవ ముద్రణము)

అడ్రెసు : మేనేజరు, శ్రీ రామకృష్ణమఠము, మైలాపూరు, మద్రాసు -600004

శ్రీరామకృష్ణమఠము, మైలాపూరు, మద్రాసు-600004
1975-వ సంవత్సరము, నవంబరు మాసమున జరుగనున్న
ఉత్సవ కార్యక్రమము

శ్రీశ్రీ కాళీపూజ :

2-11-75 ఆదివారము : సాయంకాలిక ఆరాత్రికానంతరము.

ఆదివారములందు సత్సంగ సమావేశములు :

అపరాహ్ణము 4-00—4-20 వఱకు లలితా సహస్రనామ పారాయణము (9-11-75, 23-11-75)

,, ,, ,, శ్రీవిష్ణు సహస్రనామ పారాయణము (16-11-75, 30-11-75)

4-20—4-30 ,, ధ్యానము.

4-30—5-30 ,, తమిళమున ఉపన్యాసములు :—

శ్రీమద్భాగవతము : శ్రీ 'అణ్ణా' ఎన్. సుబ్రహ్మణ్యంగారు (9-11-75)
శ్రీదక్షిణామూర్తి స్తోత్రము : డా. టి. ఎమ్. పి. మహాదేవన్‌గారు (16-11-75)
శ్రీవిష్ణు సహస్రనామము : శ్రీ వి. ఆర్. కల్యాణసుందరశాస్త్రిగారు (23-11-75)
శ్రీమద్రామాయణము : డాక్టర్ ఎన్. వీథినాథన్‌గారు (30-11-75)

5-35—6-30 ,, ఆంగ్లమున ఉపన్యాసములు :—

శ్రీమద్భగవద్గీత : శ్రీమత్తపస్యానందస్వాములవారు.

6-30—7-00 ,, ఆరాత్రికము - భజన.

ప్రత్యేకోపన్యాసములు :

1-11-75 శనివారము : 5-30 శ్రీమద్రామాయణ పఠనము : శ్రీ పి. రామకృష్ణన్, ఐ.సి.ఎస్. (రిటైర్డు)

22, 29-11-75 ,, 5-30 శ్రీమద్రామాయణము : డాక్టర్ ఎన్. వీథినాథన్‌గారు.

ఇతర వారములందు ఉపన్యాసములు : అపరాహ్ణము 5-30 గంటలకు

సోమవారములు :	శ్రీవిష్ణుసహస్రనామము (ఆంగ్లము) శ్రీ వీతమోహానందస్వామి.
మంగళవారములు :	అధ్యాత్మరామాయణము (ఆంగ్లము) శ్రీ గభీరానందస్వామి.
బుధవారములు :	శ్రీమద్భాగవతము (ఆంగ్లము) శ్రీ గోలోకానందస్వామి.
గురువారములు :	తిరుమొళ్ళి (తమిళము) శ్రీ శ్రీరంగానందస్వామి.
శుక్రవారములు :	ఆత్మబోధ (తమిళము) శ్రీ ఆర్. రామకృష్ణన్.

9-11-75 ఆదివారము : అంతర్యోగ సాధన.

ఉభయ ఏకాదశులయందు సాయంకాలిక ఆరాత్రికానంతరము శ్రీరామనామ భజన (14-11-75, 29-11-75)

15-11-75 శనివారము శ్రీ సుబోధానందస్వామి జయంతి.

17-11-75 సోమవారము శ్రీ విజ్ఞానానందస్వామి జయంతి.

శుక్రవారములందు సాయంకాలము 6-30 గంటలకు తిరువల్లిక్కేణియందలి దక్షిణమాడవీధియందు 18-వ నంబరుగల శ్రీరామకృష్ణ మందిరమున శ్రీమత్ గోలోకానందస్వాములవారి భగవద్గీతోపన్యాసములు.

ఈ ఉత్సవము లన్నింటియందును భక్తులెల్లరును పాల్గొని భగవంతుని యనుగ్రహభాగ్యమును బడయగోరుచున్నాము.

అధ్యక్షులు,

శ్రీరామకృష్ణమఠము, మద్రాసు-600004.